

A World Bank Report

OCTOBER 2023

Commodity Markets Outlook

*Under the Shadow
of Geopolitical Risks*

بولتن
خبری
تحلیلی
آتی

شماره ۴۱۲

آذر ۱۴۰۲

نوامبر ۲۰۲۳

WORLD BANK GROUP

شماره صفحه	چشم انداز بازار کالای بانک جهانی
۲	بخش اول: خلاصه مدیریتی * رویدادهای اخیر بازار * چشم انداز و ریسک ها
۹	بخش دوم: تمرکز ویژه: پیامدهای کوتاه مدت درگیری های خاورمیانه در بازارهای کالا * واکنش بازارهای نفت به درگیری های قبلی خاورمیانه * شرایط فعلی بازار نفت چه تفاوتی با درگیری های قبلی دارد؟ * پیامدهای احتمالی کوتاه مدت تشدید درگیری برای بازارهای انرژی چیست؟ * پیامدهای احتمالی کوتاه مدت تشدید درگیری برای سایر بازارهای کالا چیست؟
۱۶	بخش سوم: چشم انداز بازار کالاها * انرژی (نفت، گاز طبیعی و زغال سنگ) * محصولات کشاورزی و نوشیدنی * فلزات و مواد معدنی

این شماره از بولتن خبری تحلیلی شرکت سرمایه گذاری آتیه اندیشان مس به انعکاس گزارش «چشم انداز بازارهای کالایی بانک جهانی» منتشر شده در اکتبر ۲۰۲۳ اختصاص دارد...

تهیه شده در روابط عمومی

شرکت سرمایه گذاری آتیه اندیشان مس

توضیح: این گزارش بانک جهانی کاری از گروه چشم انداز در معاونت اقتصادی توسعه است. افراد زیادی در تهیه این گزارش با عنوان «زیر سایه ریسک های ژئوپلیتیک» مشارکت و همکاری داشته اند. چشم انداز بازار کالاهای بانک جهانی دو بار در سال و در ماه های آوریل و اکتبر منتشر می شود. این گزارش تجزیه و تحلیل دقیق بازار را برای ۴۶ کالا از گروه های انرژی، کشاورزی، کود، فلزات پایه و فلزات گرانبها ارائه می کند.

بخش نخست: خلاصه مدیریتی

درگیری های خاورمیانه در حالی عدم اطمینان قابل توجهی در بازارها ایجاد کرده است که این بازارها با اثرات شوک های قابل توجه سال های اخیر سازگار شده بود. قبل از شروع مناقشه، کاهش داوطلبانه عرضه از سوی اعضای اوپک پلاس سبب افزایش ۹ درصدی قیمت های انرژی در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ شد.

در حال حاضر، تاثیر درگیری بر قیمت کالاهای کم رنگ شده است. قیمت های نفت و طلا تا حدودی افزایش یافته، اما قیمت کالاهای دیگر ثابت مانده است. در نتیجه، شاخص قیمت کالاهای بانک جهانی (بانک جهانی گزارش از نوسانات قیمت کالاهای مختلف که در بورس های کالایی داد و ستد می شود، تهیه می کند) در آن دوره ۵ درصد افزایش یافت و هم اکنون ۴۵ درصد بالاتر از میانگین سال ۲۰۱۹-۲۰۱۵ است. با این وجود، شواهد تاریخی نشان داده که تشدید درگیری نشان دهنده خطر بزرگی است که می تواند به افزایش قیمت نفت و دیگر کالاهای منجر شود و ناامنی غذایی در منطقه و در سراسر جهان را تشدید کند. این گزارش شامل بخش «تمرکز ویژه» است که ارزیابی اولیه از تاثیر احتمالی درگیری ها بر قیمت کالاهای ارائه می کند. با فرض اینکه جنگ گسترش نیابد، تاثیرات درگیری احتمالاً محدود خواهد بود. بر اساس این فرض، پیش بینی پایه نشان می دهد که قیمت کالاهای طی دو سال آینده اندکی کاهش یابد.

اگر درگیری تشدید شود، ارزیابی شامل اتفاقاتی است که تحت سه سناریوی ریسک و با تکیه بر سوابق تاریخی برای برآورد تاثیر اختلالات کوچک، متوسط و بزرگ در عرضه جهانی نفت خواهد بود. بزرگی و اندازه اثرات به مدت و مقیاس اختلالات عرضه بستگی دارد. محدودیت های تجاری و اختلالات مربوط به آب و هوا نیز می تواند منجر به افزایش قیمت شود و برعکس، رشد جهانی ضعیف تر از حد انتظار، نشان دهنده ریسک نزولی کلیدی برای قیمت کالاهاست.

رویدادهای اخیر

درگیری های اخیر در خاورمیانه ریسک های ژئوپلیتیکی را در بازارهای کالا افزایش داده است. تاکنون تاثیر آن بر قیمت ها اندک بوده است، با این حال، درگیری های نظامی قبلی در این منطقه منجر به افزایش قیمت ها و نوسان ها در بازارهای کالا می شد. این موضوع پیشنهاد می کند که تشدید درگیری بسته به مدت و مقیاس تشدید می تواند منجر به اختلالات شدید در عرضه نفت شود (به بخش تمرکز ویژه مراجعه کنید).

در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ و قبل از درگیری اخیر، شاخص قیمت کالاهای بانک جهانی ۵ درصد نسبت به سه ماهه دوم افزایش یافت که ناشی از افزایش ۱۱ درصدی قیمت نفت بود.

از آنجا که نفت ۵۲ درصد از این شاخص را تشکیل می دهد، افزایش قیمت نفت بیش از آن بود که با کاهش قیمت ۲۴ کالا از ۴۳ کالای این شاخص جبران شود.

این افزایش در برابر دورنمای کاهش قابل توجه قیمت ها در سال قبل رخ داد (تصویر A.۱). فعالیت قوی تر از حد انتظار در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ از قیمت نفت حمایت کرد و با مجموعه ای از کاهش عرضه از سوی سازمان کشورهای صادرکننده نفت و ۱۰ کشور عضو وابسته (اوپک پلاس) تکمیل شد و قیمت ها را بالا برد.

قیمت های کالاهای غیرانرژی به دلیل عرضه فراوان، بویژه غلات و فلزات اساسی ۲ درصد کاهش یافت. به طور کلی قبل از درگیری در خاورمیانه، قیمت کالاهای نسبتاً بالا باقی مانده بود؛ حدود ۴۵ درصد بالاتر از میانگین ۲۰۱۹-۲۰۱۵ به طور اسمی و ۲۵ درصد تعدیل شده بر اساس تورم (تصویر B.۱).

قیمت انرژی اغلب در دوره های قبلی درگیری نظامی در خاورمیانه نوسانات قابل توجهی را به ثبت رسانده بود. از آغاز جنگ و درگیری اخیر، قیمت کلی انرژی ۹ درصد افزایش یافته است. قیمت نفت در بحبوحه ابهام در مورد تاثیر درگیری بر عرضه، ۶ درصد افزایش یافته است. همچنین قیمت گاز طبیعی اروپا از سپتامبر به دلیل اعتصابات مداوم کارگران در تاسیسات LNG استرالیا افزایش یافته است.

قیمت انرژی در سه ماهه سوم سال امسال ۹ درصد افزایش یافت. کاهش نگرانی ها در مورد فشارهای بانکی در اقتصادهای پیشرفته، همراه با فعالیت جهانی بهتر از حد انتظار (سفرهای هوایی و حمل و نقل) از قیمت نفت بیش از ۷۰ دلار در هر بشکه حمایت کرد.

علاوه بر این، رشد منعطف مصرف در چین، ضعف در بخش املاک و مستغلات این کشور را جبران کرد. برآورد می شود که تقاضای جهانی نفت در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ به رکورد ۱۰۳ میلیون بشکه در روز رسیده باشد (IEA ۲۰۲۳a).

در سمت عرضه، کاهش تولید توسط اوپک پلاس به افزایش قیمت ها به بالای ۹۰ دلار در هر بشکه در سپتامبر کمک کرد. تولید ۹ میلیون بشکه در روز نفت خام عربستان برای بقیه سال ۲۰۲۳، ۲ میلیون بشکه در روز کمتر از سپتامبر ۲۰۲۲ و کمترین میزان در بیش از یک دهه خروج از رکود است. با این وجود، تولید خارج از اوپک پلاس در سال ۲۰۲۳ قوی بوده است و کاهش اعلام شده این گروه تقریباً با افزایش تولید در قاره آمریکا به رهبری ایالات متحده، بزرگترین تولیدکننده جهان، جبران شده است. اتحادیه اروپا واردات گاز از خط روسیه را با واردات گاز طبیعی مایع (LNG) و گاز لوله کشی از نروژ و شمال آفریقا جایگزین کرده است. کاهش تقاضای گاز طبیعی در اروپا ناشی از افزایش بهره وری، سیاست های مدیریت تقاضا و تولید ضعیف تر بخش صنعتی بوده است.

واردات کمتر از انتظار به چین نیز فشار بر قیمت گاز طبیعی را کاهش داده است. این وضعیت به ذخایر گاز طبیعی اتحادیه اروپا اجازه داده است تا پیش از زمستان به ۹۵ درصد ظرفیت کامل برسد. با وجود این تحولات، قیمت گاز طبیعی اروپا ۸۲ درصد بالاتر از میانگین ۲۰۱۹-۲۰۱۵ باقی مانده است.

قیمت زغال سنگ به دلیل بهبود عرضه و جایگزینی بیشتر سوخت های پاک برای تولید برق به کاهش ادامه داد. قیمت کود اندکی افزایش یافت و شاخص قیمت کود ۸۵ درصد بالاتر از سطح متوسط ۲۰۱۹-۲۰۱۵ باقی ماند.

قبل از درگیری اخیر در خاورمیانه، قیمت کالاهای کشاورزی در سه ماهه سوم امسال ۳ درصد کاهش یافت که ناشی از کاهش قیمت مواد غذایی (مولفه اصلی شاخص) بود. شاخص قیمت مواد غذایی با توجه به کاهش ۷ درصدی غلات، ۳ درصد کاهش یافت.

هرچند تمديد نشدن «ابتکار غلات دریای سیاه»، ممنوعیت صادرات برنج غیر باسماتی هند و ال نینو قریب الوقوع باعث نوسان قیمت محصولات کشاورزی شد، اما عرضه فراوان، قیمت ها را در روند نزولی نگه داشت. قیمت محصولات کشاورزی از ماه سپتامبر افزایش پیدا کرد و از ابتدای جنگ تقریباً ۴ درصد افزایش یافت. با وجود اینکه تورم مواد غذایی داخلی تعدیل شده است، اما در چهار کشور از ۱۰ کشور کم درآمد و یک سوم کشورهای با درآمد متوسط و بالا دو رقمی باقی مانده که بر ناامنی غذایی در بسیاری از نقاط جهان افزوده است.

ناامنی غذایی طی چندین سال در حال افزایش بوده و تا آگوست امسال بیش از ۲۱۰ میلیون نفر را که در کشورهایی که درگیر مناقشات و خشونت هستند تحت تاثیر قرار داده است (تصویر C.۱).

منابع محدود، توزیع غذا از سوی آژانس های امدادی را با مشکل مواجه کرده است، زیرا آنها به چندین درگیری و بلایای مختلف از جمله افغانستان، خاورمیانه، جنوب صحرای آفریقا و اوکراین پاسخ می دهند (WFP ۲۰۲۳). درگیری اخیر در خاورمیانه، ناامنی غذایی در منطقه را تشدید کرده است، زیرا ۵۳ درصد از جمعیت غزه پیش از درگیری با ناامنی مواجه بودند.

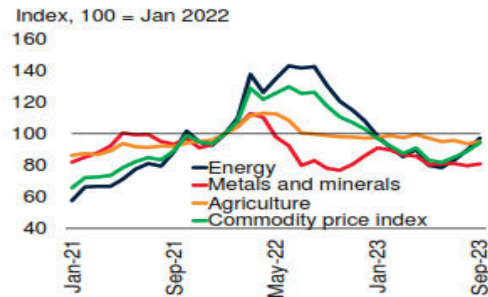
قبل از درگیری اخیر خاورمیانه، قیمت کالاهای در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ با پیشتازی انرژی افزایش یافت. قیمت ها فقط کمی پایین تر از سطح قبل از حمله روسیه به اوکراین و بالاتر از سطح قبل از کووید باقی مانده است.

اگرچه تورم مواد غذایی در سراسر جهان رو به کاهش است، اما ناامنی غذایی بویژه برای کسانی که در موقعیت های شکننده و درگیری زندگی می کنند، همچنان نگران کننده است. قیمت های کالا در سال ۲۰۲۴ به تدریج کاهش می یابد و در سال ۲۰۲۵

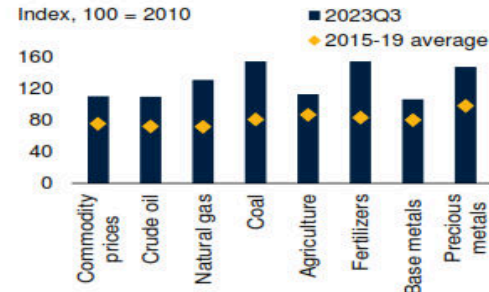
تثبیت می شود. همان طور که سوابق تاریخی اختلالات عرضه نفت ناشی از مناقشات نشان می دهد، تشدید درگیری بسته به مدت و مقیاس اختلال عرضه، ریسک بزرگ صعودی را برای پیش بینی های قیمت نشان می دهد.

قیمت های کالا، چشم انداز و ریسک ها

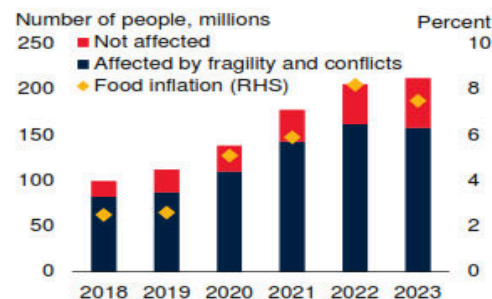
A. Commodity prices

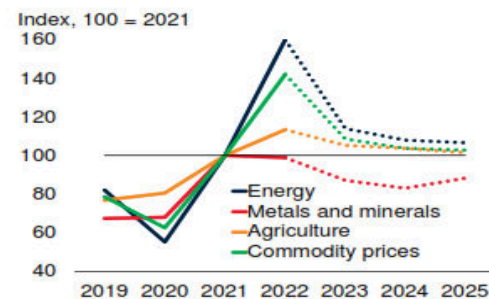
B. Commodity price levels

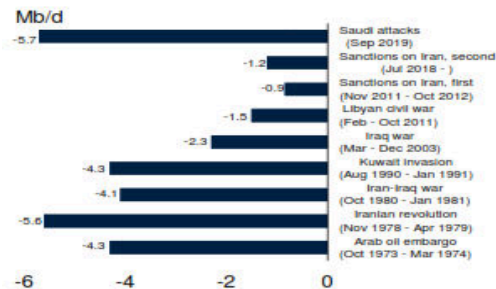
C. Food insecurity in affected countries

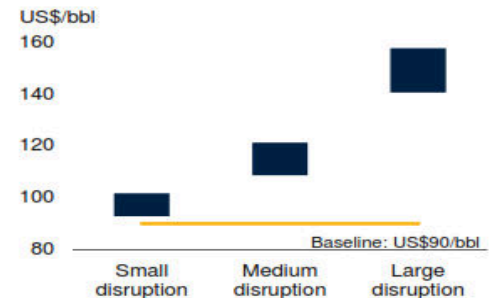
D. Commodity price projections

E. Conflict-driven oil supply disruptions

F. Initial changes in oil prices under different scenarios

Sources: Bloomberg; Food and Agriculture Organization of the United Nations; International Energy Agency; World Bank; World Food Programme.

A. Monthly data, last observation is September 2023.

B. Crude oil refers to Brent benchmark. Natural gas refers to EU natural gas benchmark. Coal refers to the Australian benchmark.

C. International Food Security Phase Classifications (IPC) include (1) minimal/none, (2) stressed, (3) crisis, (4) emergency, and (5) catastrophe/famine. Bars represent the number of people worldwide that face crisis or more severe (IPC3+) food insecurity. Sample includes 19 economies in fragile and conflict affected areas. Year-on-year food price inflation data, regional medians for MNA (15 countries), SAR (7 countries) and SSA (25 countries). Food inflation data for 2023 is the average of January to August 2023.

D. Commodity prices line refers to the World Bank commodity price index, excluding precious metals. Dashed lines indicate forecasts.

E. Oil supply disruptions during geopolitical events as defined by International Energy Agency (IEA 2014), except "Sanctions on Iran" and "Saudi attacks".

F. Range of initial prices of Brent crude oil in response to supply disruptions under three scenarios.

قیمت فلزات از زمان شروع جنگ یک درصد کاهش یافته است. قیمت طلا(که به طور معمول با نگرانی های ژئوپلیتیکی حرکت می کند) ۸ درصد افزایش یافته است.

تشدید درگیری باعث افزایش قیمت فلزات از کانال‌های غیرمستقیم می‌شود. اختلالات طولانی مدت در بازارهای انرژی می‌تواند هزینه‌های تولید فلزات انرژی بر مانند آلومینیوم و روی را افزایش بدهد. همچنین افزایش ریسک ژئوپلیتیکی می‌تواند منجر به افزایش قیمت طلا شود، زیرا سرمایه‌گذاران در این مواقع به دارایی‌های امن روی می‌آورند.

قبل از آغاز درگیری در خاورمیانه، قیمت فلزات در سه ماهه سوم امسال ۲ درصد کاهش یافت. فشار بر قیمت‌ها ناشی از تداوم ضعف در بخش صنایع سنگین و ساخت و ساز چین بود که تقاضای تولید محصولات انرژی‌های تجدیدپذیر را جبران کرد. در سطح جهانی، افزایش نرخ بهره بر ساخت‌وساز و سرمایه‌گذاری تأثیر گذاشته و به کاهش تقاضای فلزات در بحبوحه عرضه‌های زیاد کمک کرده است.

قیمت طلا نیز در سه ماهه سوم به دلیل تقویت دلار آمریکا و نگرانی‌ها در مورد افزایش نرخ بهره، ۳ درصد کاهش یافت. قیمت مواد معدنی مورد استفاده در خودروهای برقی و تولید باتری مانند کبالت، لیتیوم و مولیبدن از روند کاهشی قیمت فلزات اساسی پیروی کرده است. با این وجود، قیمت‌ها همچنان بی‌ثبات هستند.

چشم انداز

پیش‌بینی پایه فرض می‌کند که درگیری اخیر تأثیر محدودی بر قیمت‌های کالاها خواهد داشت و قیمت‌ها با عوامل بنیادی عرضه و تقاضا تعیین می‌شود. بر اساس پیش‌بینی پایه، پس از پیش‌بینی کاهش ۲۴ درصدی در سال جاری، انتظار می‌رود، قیمت کالاها در سال آینده ۴ درصد و در سال ۲۰۲۵ نیم درصد کاهش یابد (جدول ۱).

عامل کلیدی تداوم تضعیف قیمت کالاها در سال ۲۰۲۴، تضعیف رشد جهانی در بحبوحه شرایط سخت مالی است. تضعیف تجارت جهانی کالاها و سستی در بخش دارایی چین بر انرژی و فلزات صنعتی تا سال ۲۰۲۴ تأثیر خواهد گذاشت. افزایش عرضه کالاهای اصلی (نفت خام، غلات، فلزات و بیشتر کالاهای غذایی) نیز قیمت‌ها را کاهش می‌دهد (شکل D.۱).

این پیش‌بینی فرض می‌کند که درگیری اخیر دارای حداقل تأثیر بر بازارهای کالایی خواهد بود. پیش‌بینی می‌شود، رشد جهانی با ثبات همراه با سیاست‌های توسعه زیرساخت‌های انرژی‌های تجدیدپذیر، زمینه ساز افزایش دوباره قیمت کالاها در سال ۲۰۲۵ باشد.

برآورد می‌شود که سرمایه‌گذاری جهانی در زیرساخت‌های انرژی پاک طی سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۳ تقریباً ۴۰ درصد افزایش یابد و سبب افزایش تقاضا بویژه برای مس، لیتیوم و نیکل شود.

پیش‌بینی می‌شود، قیمت‌های انرژی پس از کاهش ۲۹ درصدی در سال ۲۰۲۳، حدود ۵ درصد در سال ۲۰۲۴ کاهش یابد، زیرا رشد ضعیف جهان، فشار تقاضا را کاهش می‌دهد. همچنین پیش‌بینی می‌شود که در سال ۲۰۲۵ میلادی نیز ۰,۷ درصد کاهش داشته باشد.

پیش‌بینی قیمت نفت خام برنت برای سال ۲۰۲۳ از نسخه آوریل گذشته چشم‌انداز بازارهای کالا بانک جهانی تغییر نکرده است و انتظار می‌رود به طور متوسط ۸۴ دلار در هر بشکه برای سال ۲۰۲۳ باشد که نشان می‌دهد، میانگین قیمت‌ها در سه ماهه پایانی تقریباً ۹۰ دلار در هر بشکه خواهد بود.

همچنین پیش‌بینی می‌شود، تداوم نگرانی‌ها در مورد درگیری‌های خاورمیانه و سایر خطرات ژئوپلیتیکی، کاهش عرضه اوپک پلاس و فشارهای ناشی از تقاضای گازوئیل نیز از قیمت‌ها در سه ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ حمایت کند.

این پیش‌بینی مبتنی بر این فرض است که تولید جهانی نفت در داخل و خارج از اوپک پلاس افزایش خواهد یافت، البته مشروط بر اینکه برخی کاهش‌های عرضه اوپک پلاس در اوایل سال ۲۰۲۴ معکوس شود.

پس از سقوط بی‌سابقه قیمت گاز طبیعی اروپا در اوایل سال ۲۰۲۳، پیش‌بینی می‌شود که قیمت گاز طبیعی در سال ۲۰۲۴ با توجه به کاهش تقاضا، ۴ درصد کاهش یابد. این پیش‌بینی، هوای نسبتاً معتدل در نیمکره شمالی و عدم اختلال در عرضه را فرض می‌کند.

تصور می‌شود، قیمت زغال‌سنگ با افزایش عرضه و تضعیف تقاضا به روند نزولی ادامه دهد، زیرا مصرف زغال‌سنگ همچنان در تولید برق و صنعت جایگزین می‌شود.

پیش‌بینی می‌شود، قیمت‌های محصولات کشاورزی در سال ۲۰۲۳ به میزان ۷ درصد و در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ به میزان ۲ درصد کاهش یابد که دلیل آن عرضه فراوان است. قیمت مواد غذایی و آشامیدنی کمی بیشتر کاهش می‌یابد، در حالی که مواد خام کشاورزی بیش از یک درصد افزایش می‌یابد.

همچنین پیش‌بینی می‌شود، شاخص قیمت غلات به دنبال کاهش بیش از ۱۱ درصدی در سال ۲۰۲۳ در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ به‌طور متوسط ۴ درصد در بحبوحه عرضه‌های فراوان و سطح موجودی کافی، کاهش یابد.

با فرض اینکه هند محدودیت‌های صادراتی خود را حفظ کند، قیمت برنج تا سال ۲۰۲۴ بالا باقی خواهد ماند. انتظار می‌رود قیمت شکر و کاکائو نسبت به اوج سال ۲۰۲۳ کاهش یابد، هرچند قیمت میوه‌ها در سال ۲۰۲۴ به دلیل کمبود عرضه متاثر از آب و هوا همچنان بالا خواهد بود.

پیش‌بینی می‌شود با عرضه بیشتر، قیمت کود کاهش یابد، اما به دلیل محدودیت‌های عرضه و همچنین محدودیت‌های صادرات کود چین، احتمالاً بالاتر از میانگین‌های تاریخی باقی می‌ماند.

پیش‌بینی می‌شود که قیمت فلزات پایه در سال ۲۰۲۴ به دلیل کاهش تقاضا و بازگشت مجدد در سال ۲۰۲۵ به دلیل بازیابی فعالیت‌های صنعتی جهانی، ۵ درصد کاهش یابد.

اگرچه پیش‌بینی می‌شود، فعالیت در بخش‌های املاک و ساخت و ساز چین تا سال ۲۰۲۴ تثبیت شود، اما این بخش‌ها به طور فزاینده‌ای نفوذ کمتری بر تقاضای جهانی فلزات نسبت به دو دهه گذشته خواهند داشت.

ریسک‌ها

ریسک‌های ژئوپلیتیکی در پی درگیری اخیر در خاورمیانه به شدت افزایش یافته است و این مساله مهم‌ترین ریسک صعودی قیمت کالاها را تشکیل می‌دهد. اگر این درگیری تشدید و به یک درگیری منطقه‌ای گسترده تر تبدیل شود، تاثیر آن بر بازارهای کالا می‌تواند قابل توجه باشد.

سابقه تاریخی نشان می‌دهد که بسته به مدت و مقیاس تشدید درگیری، اختلالات قابل توجهی در عرضه و افزایش قیمت‌ها امکان‌پذیر است (تصویر E.۱).

«تمرکز ویژه» سه سناریوی ریسک را ارائه می‌کند که مشروط به شدت تاثیر تشدید درگیری بر عرضه نفت است. در سناریوی «اختلال کوچک»، عرضه جهانی نفت نیم میلیون تا ۲ میلیون بشکه در روز کاهش می‌یابد (۵، ۰ و ۲ درصد از عرضه سال ۲۰۲۳).

در نتیجه، قیمت نفت بین ۳ تا ۱۳ درصد بالاتر از پیش‌بینی پایه ۹۰ دلار در هر بشکه در سه ماهه چهارم ۲۰۲۳ خواهد بود. در سناریوی «اختلال متوسط»، عرضه جهانی نفت بین ۳ تا ۵ میلیون بشکه در روز کاهش می‌یابد (تقریباً ۳ تا ۵ درصد از عرضه سال ۲۰۲۳). این امر باعث می‌شود قیمت نفت حدود ۲۱ تا ۳۵ درصد بالاتر از پیش‌بینی اولیه مربوط به سه ماهه چهارم ۲۰۲۳ باشد.

سرانجام در سناریوی «اختلال بزرگ»، عرضه جهانی نفت بین ۶ تا ۸ میلیون بشکه در روز کاهش خواهد یافت (تقریباً ۶ تا ۸ درصد از عرضه سال ۲۰۲۳). این مساله سبب می‌شود، قیمت نفت حدود ۵۶ تا ۷۵ درصد بالاتر از پیش‌بینی سه ماهه چهارم ۲۰۲۳ باشد.

این نوع اختلالات در عرضه نفت می‌تواند تاثیری آبخاری بر قیمت‌های دیگر کالاها داشته باشد، بویژه قیمت گاز طبیعی که حتی بیشتر از نفت در معرض اختلالات حمل‌ونقل هستند. فراتر از تاثیر بر قیمت انرژی به دلایلی که ذکر شد، قیمت فلزات و کالاهای کشاورزی را نیز افزایش می‌دهند.

تأثیر هر یک از این سناریوها-در صورت تحقق- بر قیمت‌های سالانه تا حد زیادی به مدت و مقیاس شوک بنیادی به بازارهای کالا بستگی دارد. سایر ریسک‌های ژئوپلیتیکی، محدودیت‌های تجاری و ادامه کاهش تولید توسط اوپک پلاس تا سال ۲۰۲۴ نیز چشم‌انداز را مختل می‌کند.

توقف ابتکار غلات دریای سیاه دامنه صادرات غلات و دانه های روغنی اوکراین را محدود کرده است و اختلالات بیشتر در حمل و نقل فله و توزیع برق می تواند قیمت مواد غذایی و انرژی را افزایش دهد. علاوه بر این، محدودیت های صادراتی برخی از کالاها می تواند منجر به افزایش قیمت ها شود.

جدول ۱- پیش بینی بانک جهانی از قیمت کالا

TABLE 1 World Bank Commodity Price Forecasts

TABLE 1 World Bank Commodity Price Forecasts							Percent change from previous year			Differences in levels from April 2023 projections	
Commodity	Unit	2021	2022	2023f	2024f	2025f	2023f	2024f	2025f	2023f	2024f
INDEXES (in nominal U.S. dollars, 2010 = 100)											
Total ¹		101.0	143.3	109.6	105.1	104.6	-23.5	-4.1	-0.5	-3.3	-7.0
Energy ²		95.4	152.6	108.6	103.7	103.0	-28.8	-4.5	-0.7	-4.6	-9.6
Non-Energy		112.5	124.4	111.5	108.0	107.8	-10.4	-3.1	-0.1	-1.0	-1.5
Agriculture		108.3	122.7	113.9	112.2	109.7	-7.2	-1.5	-2.2	0.0	0.6
Beverages		93.5	106.3	106.3	100.9	100.4	0.0	-5.1	-0.5	5.3	3.3
Food		121.8	143.7	131.1	129.1	124.7	-8.8	-1.5	-3.4	-1.3	0.4
Oils and Meals		127.1	145.2	120.4	117.3	114.1	-17.1	-2.5	-2.7	-4.3	-5.1
Grains		123.8	150.4	133.4	129.6	122.9	-11.3	-2.9	-5.2	-2.4	4.3
Other food		113.1	135.6	142.9	144.1	140.3	5.4	0.8	-2.6	3.6	4.0
Raw Materials		82.9	80.3	76.0	76.9	78.1	-5.3	1.1	1.5	0.3	-0.4
Timber		90.4	80.1	79.9	81.2	82.5	-0.2	1.6	1.6	-0.8	-0.8
Other raw materials		74.8	80.5	71.8	72.2	73.2	-10.8	0.6	1.4	1.6	-0.1
Fertilizers		152.3	235.7	156.5	132.4	119.5	-33.6	-15.4	-9.7	7.8	-5.8
Metals and Minerals ³		116.4	115.0	101.4	96.6	102.6	-11.8	-4.8	6.2	-3.9	-5.2
Base Metals ⁴		117.7	122.4	107.8	102.3	110.5	-12.0	-5.1	8.0	-3.7	-5.6
Precious Metals ⁵		140.2	136.8	138.4	145.1	131.5	1.2	4.8	-9.4	-5.9	11.1
PRICES (in nominal U.S. dollars)											
Energy											
Coal, Australia	\$/mt	138.1	344.9	175.0	130.0	110.0	-49.3	-25.7	-15.4	-25.0	-25.0
Crude oil, Brent	\$/bbl	70.4	99.8	84.0	81.0	80.0	-15.9	-3.6	-1.2	0.0	-5.0
Natural gas, Europe	\$/mmbtu	16.1	40.3	13.0	12.5	13.0	-67.8	-3.8	4.0	-6.0	-4.5
Natural gas, U.S.	\$/mmbtu	3.9	6.4	2.7	3.3	4.0	-57.6	20.4	23.1	0.0	-0.4
Liquefied natural gas, Japan	\$/mmbtu	10.8	18.4	14.0	13.0	14.0	-24.0	-7.1	7.7	-4.0	-3.0
Non-Energy											
Agriculture											
Beverages											
Cocoa	\$/kg	2.43	2.39	3.20	2.90	2.87	33.7	-9.4	-1.0	0.50	0.30
Coffee, Arabica	\$/kg	4.51	5.63	4.45	4.40	4.38	-21.0	-1.1	-0.4	-0.30	-0.20
Coffee, Robusta	\$/kg	1.98	2.29	2.60	2.40	2.38	13.8	-7.7	-0.8	0.30	0.10
Tea, average	\$/kg	2.69	3.05	2.80	2.75	2.77	-8.2	-1.8	0.8	0.10	0.00
Food											
Oils and Meals											
Coconut oil	\$/mt	1,636	1,635	1,070	1,100	1,050	-34.5	2.8	-4.5	-30	-200
Groundnut oil	\$/mt	2,075	2,203	2,080	2,150	2,145	-5.6	3.4	-0.2	80	100
Palm oil	\$/mt	1,131	1,276	920	900	850	-27.9	-2.2	-5.6	-60	-120
Soybean meal	\$/mt	481	548	532	520	521	-2.9	-2.3	0.2	-58	-50
Soybean oil	\$/mt	1,385	1,667	1,120	1,105	1,095	-32.8	-1.3	-0.9	0	0
Soybeans	\$/mt	583	675	615	585	560	-8.9	-4.9	-4.3	25	45
Grains											
Barley	\$/mt	...	...	210	190	189	...	-9.5	-0.5	0	0
Maize	\$/mt	260	319	250	230	220	-21.6	-8.0	-4.3	-20	-10
Rice, Thailand, 5%	\$/mt	458	437	560	595	550	28.2	6.3	-7.6	50	105
Wheat, U.S., HRW	\$/mt	315	430	345	335	320	-19.8	-2.9	-4.5	-10	0
Other Food											
Bananas, U.S.	\$/kg	1.21	1.49	1.60	1.65	1.61	7.5	3.1	-2.1	0.00	0.00
Beef	\$/kg	5.39	5.78	5.15	5.30	5.36	-10.9	2.9	1.1	-0.10	-0.10
Chicken	\$/kg	2.26	3.35	3.10	3.15	3.12	-7.4	1.6	-1.1	-0.20	0.00
Oranges	\$/kg	0.65	0.92	1.40	1.44	1.37	52.3	2.9	-5.2	0.20	0.30
Shrimp	\$/kg	13.70	13.51	9.90	10.70	11.10	-26.7	8.1	3.7	-2.10	-1.80
Sugar, World	\$/kg	0.39	0.41	0.52	0.49	0.45	27.5	-5.8	-8.2	0.00	0.00

در حال حاضر انگیزه‌های ژئوپلیتیکی برای تامین منابع مواد معدنی حیاتی مصرف‌کنندگان عمده زیاد است و تا پایان سال ۲۰۲۲ تعداد مداخلات تجاری محدودکننده در فلزات و مواد معدنی نسبت به میانگین سال‌های ۲۰۱۹-۲۰۱۵ بیش از چهار برابر افزایش یافته است.

مسائل آب و هوایی مانند سیل که عمدتاً توسط پدیده ال نینو در شش ماه آینده رخ می‌دهد، می‌تواند بر کشاورزی و تولید معادن فلزی تاثیر بگذارد. به عنوان نمونه سیل در بنادر و معادن زغال سنگ استرالیا رخ داده که به زیرساخت‌های حمل و نقل آسیب وارد کرده است.

از جنبه ریسک‌های نزولی، رشد ضعیف‌تر از حد انتظار اقتصاد جهانی بویژه در بخش تولید و تجارت یک ریسک کلیدی است. شرایط مالی دشوارتر جهانی می‌تواند بر تقاضا برای کالاهای مورد استفاده در صنعت و ساختوساز تاثیر بگذارد و به کاهش قیمت‌های کالاهای صنعتی منجر شود.

ادامه جدول ۱- پیش‌بینی بانک جهانی از قیمت کالا

TABLE 1 World Bank Commodity Price Forecasts (continued)

TABLE 1 World Bank Commodity Price Forecasts (continued)							Percent change from previous year			Differences in levels from April 2023 projections	
Commodity	Unit	2021	2022	2023f	2024f	2025f	2023f	2024f	2025f	2023f	2024f
PRICES (in nominal U.S. dollars)											
Non-Energy											
Raw Materials											
Timber											
Logs, Africa	\$/cum	414	369	380	390	394	3.0	2.6	1.1	0	0
Logs, S.E. Asia	\$/cum	271	228	220	225	231	-3.5	2.3	2.6	-10	-10
Sawnwood, S.E. Asia	\$/cum	750	675	680	689	699	0.8	1.4	1.4	0	0
Other Raw Materials											
Cotton	\$/kg	2.23	2.86	2.10	2.20	2.23	-26.7	4.8	1.2	-0.10	-0.10
Rubber, TSR20	\$/kg	1.68	1.54	1.40	1.45	1.51	-9.3	3.6	3.9	0.00	0.00
Tobacco	\$/mt	4,155	4,270	4,500	4,300	4,291	5.4	-4.4	-0.2	400	180
Fertilizers											
DAP	\$/mt	601	772	540	450	400	-30.1	-16.7	-11.1	-40	-120
Phosphate rock	\$/mt	123	266	340	290	250	27.7	-14.7	-13.8	80	50
Potassium chloride	\$/mt	543	863	385	300	275	-55.4	-22.1	-8.3	-90	-125
TSP	\$/mt	538	716	480	400	350	-33.0	-16.7	-12.5	-80	-110
Urea, E. Europe	\$/mt	483	700	360	315	300	-48.6	-12.5	-4.8	35	0
Metals and Minerals											
Aluminum	\$/mt	2,473	2,705	2,300	2,200	2,400	-15.0	-4.3	9.1	-100	-250
Copper	\$/mt	9,317	8,822	8,200	7,800	8,500	-7.1	-4.9	9.0	-300	-200
Iron ore	\$/dmt	161.7	121.3	108.0	105.0	100.0	-11.0	-2.8	-4.8	-7	-5
Lead	\$/mt	2,200	2,151	2,100	2,050	2,100	-2.4	-2.4	2.4	0	50
Nickel	\$/mt	18,465	25,834	22,350	20,000	20,500	-13.5	-10.5	2.5	350	0
Tin	\$/mt	32,384	31,335	26,000	25,000	27,000	-17.0	-3.8	8.0	2000	500
Zinc	\$/mt	3,003	3,481	2,500	2,400	2,500	-28.2	-4.0	4.2	-300	-300
Precious Metals											
Gold	\$/toz	1,800	1,801	1,800	1,900	1,700	0.0	5.6	-10.5	-100	150
Silver	\$/toz	25.2	21.8	23.5	23.7	22.5	7.8	0.9	-5.1	0.5	1.7
Platinum	\$/toz	1,091	962	1,000	1,050	1,150	4.0	5.0	9.5	0	0

Source: World Bank.

1. The World Bank's commodity total price index is composed of energy and non-energy prices (excluding precious metals), weighted by their share in 2002-04 exports. The energy index's share in the overall index is 67 percent.

2. Energy price index includes coal (Australia), crude oil (Brent), and natural gas (Europe, Japan, U.S.).

3. Base metals plus iron ore.

4. Includes aluminum, copper, lead, nickel, tin, and zinc.

5. Precious metals are not part of the non-energy index.

f = forecast.

تمرکز ویژه؛ پیامدهای بالقوه کوتاه مدت درگیری های خاورمیانه در بازارهای کالا

درگیری اخیر در خاورمیانه، ریسک های ژئوپلیتیکی را برای بازارهای کالا در یک محیط عدم اطمینان جهانی، افزایش داده است. البته پاسخ بازارها تاکنون به درگیری های اخیر خاورمیانه آرام بوده است. علاوه بر این، شرایط فعلی در بازارهای نفت به طور قابل توجهی با شوک های عرضه در گذشته متفاوت است که نشان می دهد، این تضاد می تواند تاثیر معتدل تری بر بازارها داشته باشد. با این وجود، شواهد تاریخی حاکی از آن است که تشدید درگیری در منطقه می تواند باعث اختلالات قابل توجهی در عرضه نفت شود. بنابراین در صورت گسترش تعارض، اثرات احتمالی زیادی بر بازارهای نفت و سایر کالاها وجود دارد.

مقدمه

حملات اوایل اکتبر و درگیری های متعاقب آن منجر به تلفات جانی و یک بحران انسانی با ابعاد فزاینده شده است. فراتر از این پیامدهای غم انگیز، درگیری اخیر در خاورمیانه به طور قابل توجهی خطرات ژئوپلیتیکی در منطقه را افزایش داده است و پیامدهای بالقوه زیادی در جهان دارد. از آنجا که منطقه خاورمیانه سهم قابل توجهی از عرضه جهانی انرژی را به خود اختصاص می دهد، این خطرات برای بازارهای انرژی، بویژه نفت حاد هستند.

بازارهای کالا تاکنون با آرامش به درگیری ها پاسخ داده اند (تصویر ۱.A-D). با رسیدن به میانگین قیمت نفت به تقریباً ۱۰۰ دلار در هر بشکه در سال ۲۰۲۲، انتظار می رود قیمت این کالا در سال جاری میلادی به طور میانگین به ۸۴ دلار در هر بشکه برسد. این پیش بینی حاکی است، قیمت ها در سه ماهه چهارم ۲۰۲۳ به طور متوسط حدود ۹۰ دلار در هر بشکه خواهد بود. کاهش قیمت نفت در سال ۲۰۲۳ به دلیل رشد ضعیف جهانی ناشی از تقاضای کمتر بوده است.

هر دو طرف مناقشه، تولیدکننده بزرگ انرژی نیستند، اما درگیری اخیر در خاورمیانه ریسک های ژئوپلیتیکی را برای بازارهای کالا افزایش داده است. البته با فرض عدم تشدید درگیری، این مساله تاثیر محدودی بر قیمت های کالا خواهد داشت. علاوه بر این، افزایش قیمت مواد غذایی می تواند ناامنی غذایی را در مناطق آسیب دیده از درگیری در منطقه و سراسر جهان تشدید کند.

این بخش «تمرکز ویژه ارزیابی اولیه از پیامدهای کوتاه مدت درگیری اخیر خاورمیانه برای بازارهای نفت و سایر کالاها را با تمرکز بر تاثیر اولیه بر عرضه و قیمت نفت» ارائه می کند و به طور خاص، هدف آن پاسخگویی به پرسش ها زیر است:

- واکنش بازارهای نفت به درگیری های قبلی در خاورمیانه چگونه بود؟
- شرایط فعلی بازار نفت چه تفاوتی با شرایط درگیری های قبلی دارد؟
- پیامدهای احتمالی کوتاه مدت تشدید درگیری ها برای بازارهای انرژی چیست؟
- پیامدهای احتمالی کوتاه مدت تشدید درگیری ها برای سایر بازارهای کالا چیست؟

واکنش بازارهای نفت به درگیری های قبلی خاورمیانه

از اوایل دهه ۱۹۷۰، یک سری رویدادهای مهم ژئوپلیتیکی که اغلب با درگیری های نظامی مشخص می شوند، تاثیر آشکاری بر عرضه نفت داشته که منجر به افزایش قیمت نفت و افزایش نوسانات شده است (تصویر ۱.E). (SF. ۱.E).

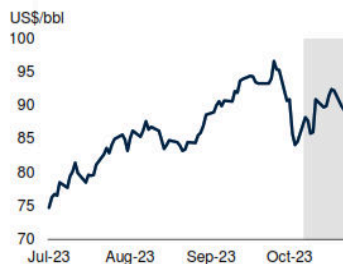
نخستین اختلال عمده ناشی از تحریم نفتی اعراب بود و متوجه کشورهایی بود که در طول جنگ «یوم کیپور» از اسرائیل حمایت کرده بودند. تحریم یادشده که از اکتبر ۱۹۷۳ تا مارس ۱۹۷۴ ادامه داشت، منجر به حذف روزانه ۴,۳ میلیون بشکه نفت از بازار جهانی شد که معادل تقریباً ۷,۵ درصد عرضه جهانی در سال ۱۹۷۳ بود. در دوران تحریم، اوپک، قیمت های رسمی را از ۲,۷ دلار در سپتامبر ۱۹۷۳ به ۱۳ دلار در ژانویه ۱۹۷۴ (چهار برابر) افزایش داد. از این جنگ به عنوان نخستین شوک قیمت نفت نام برده می شود.

اگرچه تحریم تنها پنج ماه به طول انجامید، اما قیمت واقعی نفت همچنان بالا بود و هرگز به سطح قبل از تحریم برنگشت (تصویر SF. ۱.F).

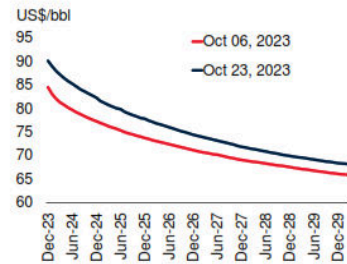
FIGURE SF.1 Commodity prices and geopolitical conflict

Commodity market responses to the onset of the latest conflict have so far been generally modest, and prices are expected to decline in 2024 under the baseline forecast. Nevertheless, similar geopolitical events since the early 1970s, often marked by military conflicts, have been associated with higher oil prices and heightened volatility.

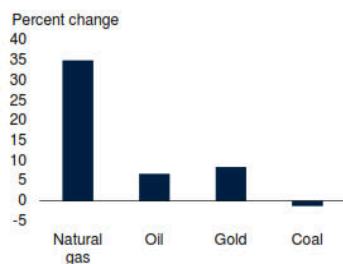
A. Daily prices of Brent crude oil

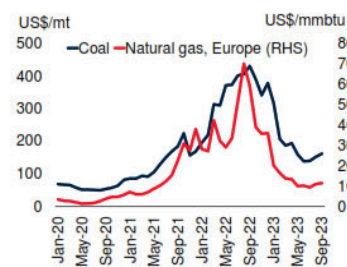
B. Brent future prices before and after the attacks on Israel

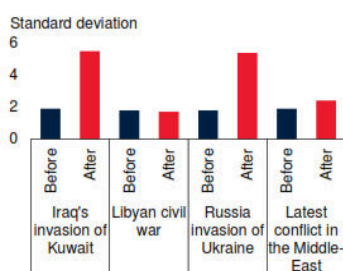
C. Price changes in selected commodities since the onset of the conflict (October 6, 2023)

D. Coal and natural gas prices

E. Oil price volatility before and after conflicts

F. Real oil prices

Sources: Bloomberg; International Energy Agency; World Bank.

A. Daily price data of Brent crude oil, last observation is October 23, 2023. Shaded area indicates post conflict period.

B. Brent futures prices on the day before (October 6, 2023) the conflict and the latest observation (October 23, 2023).

C. Commodity price changes on October 23, 2023 compared to October 6, before the conflict. Natural gas refers to the European benchmark.

D. Monthly data, last observation is September 2023.

E. 30-day volatility in Brent crude oil prices, before and after geopolitical events. For the latest conflict in the Middle East, the period "after" consists of data from October 9 to October 23, 2023 (11 days).

F. Monthly Brent crude oil prices deflated by U.S. Consumer Price Index (CPI), 100 = January 2022.

پیامدهای نخستین شوک قیمت نفت شدید بود، چراکه این امر منجر به افزایش تورم جهانی شد و نقش مهمی در آغاز رکود جهانی در سال ۱۹۷۵ داشت. همچنین این اتفاق منجر به ابتکارات سیاسی متعددی از جمله تأسیس آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) شد.

دومین اختلال عمده در بازار جهانی نفت در جریان انقلاب ایران رخ داد که در اواخر سال ۱۹۷۸ آغاز و در یک دوره شش ماهه تا ۵۶ میلیون بشکه در روز نفت از بازار جهانی خارج شد. این دوره سبب افزایش دو برابری قیمت نفت شد و از آن به عنوان دومین شوک بزرگ نفتی یاد می‌شود. افزایش شدید قیمت‌ها باعث کاهش قابل توجه تقاضای نفت و فعالیت‌های اقتصادی جهان شد و به افزایش تورم جهانی کمک کرد.

از سوی دیگر جنگ ایران و عراق (سپتامبر ۱۹۸۰ تا اوت ۱۹۸۸) باعث اختلال دیگری در بازار جهانی نفت شد. هر دو کشور صادرات خود را متوقف کردند و ۴٫۱ میلیون بشکه نفت در روز از بازارهای جهانی خارج شد. اگرچه قیمت‌ها از سپتامبر تا نوامبر ۱۹۸۰ تقریباً ۷ دلار در هر بشکه یا ۲۰ درصد افزایش یافت، اما به دلیل افزایش ظرفیت مازاد در اوپک در کنار کاهش تقاضا قیمت به سرعت عقب نشینی کرد (لونی ۲۰۰۳).

همچنین حمله عراق به کویت در آگوست ۱۹۹۰ منجر به حذف ۴٫۳ بشکه در روز از بازار جهانی و سبب شد، قیمت‌ها تا اکتبر ۱۹۹۰ دو برابر شود. در پاسخ به تهاجم، اوپک به تدریج تولید خود را افزایش داد، در حالی که آژانس بین‌المللی انرژی به هماهنگی برای آزادسازی مقدار قابل توجهی از ذخایر اضطراری نفت کمک کرد. البته هنگامی که جنگ خلیج فارس در اواسط

ژانویه ۱۹۹۱ آغاز و مشخص شد که ائتلاف غرب در خارج کردن نیروهای عراقی از کویت موفق خواهد بود، قیمت‌ها سقوط کرد. درگیری‌های سال‌های اخیر در منطقه خاورمیانه مرتبط با اختلالات عرضه نفت، مانند جنگ داخلی لیبی (۲۰۱۱)، حملات به تأسیسات نفتی عربستان (سپتامبر ۲۰۱۹) و تحریم‌ها علیه ایران، باعث افزایش قیمت‌ها تا حدودی شدیدتر و کوتاه‌مدت‌تر شده است (یانگ و همکاران ۲۰۲۲). هرچند در دسترس بودن عرضه از منابع دیگر، تأثیر این اختلالات را کاهش داده است.

شرایط فعلی بازار نفت چه تفاوتی با درگیری های قبلی دارد؟

شرایط کنونی بازار به طور قابل توجه با شرایط شوک های قیمت نفت که پیش تر توضیح داده شد از چند نظر متفاوت است: اقتصاد جهانی کمتر به نفت وابسته است و تامین کنندگان نفت متنوع تری وجود دارند. چندین کشور دارای ذخایر استراتژیک نفت هستند. بازارهای آتی به کشف قیمت و پوشش ریسک کمک می کنند و آژانس بین المللی انرژی به فرموله کردن واکنش ها به شوک های قیمت انرژی کمک می کند. این ویژگی های بازارهای انرژی کنونی نشان می دهد که هر گونه تشدید درگیری اخیر در خاورمیانه تاثیر خفیف تری نسبت به آنچه در دوره مشابه در گذشته رخ می دهد، خواهد داشت.

کاهش وابستگی به نفت: اتکای اقتصاد جهانی به نفت از دهه ۱۹۷۰ به میزان قابل توجهی کاهش یافته است. به عنوان نمونه، مقدار نفت مورد نیاز برای تولید یک واحد تولید ناخالص داخلی از ۰,۱۲ تن معادل نفت در سال ۱۹۷۰ به ۰,۰۵ در سال ۲۰۲۲ کاهش یافت (تصویر SF.۲.A).

بیشتر این کاهش نتیجه بهبود بهره وری در بخش حمل و نقل و جایگزینی سایر منابع انرژی به جای نفت است. پروسه انتقال سبز انرژی نیز منجر به کاهش اتکا به سوخت های فسیلی و کاهش تقاضای نفت می شود (شکل SF.۲.B).

اگرچه انتظار می رود، تقاضای نفت تا سال ۲۰۲۸ حدود ۶ درصد رشد کند (به حدود ۱۰۶ میلیون بشکه در روز می رسد)، اما در مقابل بهره وری مصرف انرژی بهبود می یابد، استفاده روز افزون از وسایل نقلیه برقی، مصرف سوخت فسیلی را کاهش می دهد

و منابع انرژی مبتنی بر فناوری های تجدیدپذیر جایگزین سوخت های فسیلی می شود (IEA).

متنوع سازی منابع عرضه: برخلاف دهه ۱۹۷۰، زمانی که بازار جهانی نفت به شدت به تولیدکنندگان اندکی بویژه در خاورمیانه متکی بود، هم اکنون عرضه نفت از منابع زیادی تامین می شود.

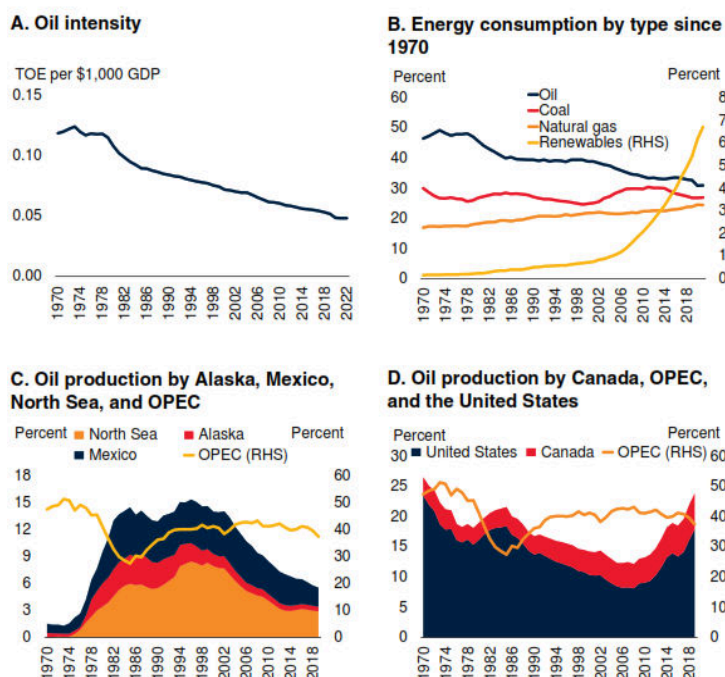
به عنوان نمونه، پس از شوک نفتی دوم، منابع جدید عرضه در دریای شمال، مکزیک و آلاسکا پدیدار شدند (تصویر SF.۲.C).

به طور مشابه، افزایش قیمت نفت طی سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴ سبب افزایش عرضه از منابع پرهزینه تر مانند شن های نفتی کانادا، نفت شیل ایالات متحده و سوخت های زیستی شد. هر سه مورد این سه نفر طی سال های ۲۰۱۰-۲۰۱۴ حدود ۵,۶ میلیون بشکه در روز اضافه کردند (تصویر SF.۲.D).

ذخایر استراتژیک: به دنبال بحران های نفتی دهه ۱۹۷۰، چندین کشور بزرگ واردکننده نفت، ذخایر استراتژیک را برای مواقع اضطراری ایجاد کردند. این ذخایر به شکل نفت خام و فرآورده ها نگهداری می شوند. برخی تحت کنترل کامل دولت هستند، در حالی که تعداد دیگری از سوی نهادهای خصوصی نگهداری یا تعهد می شوند.

FIGURE SF.2 Differences between current oil market conditions and earlier conflicts

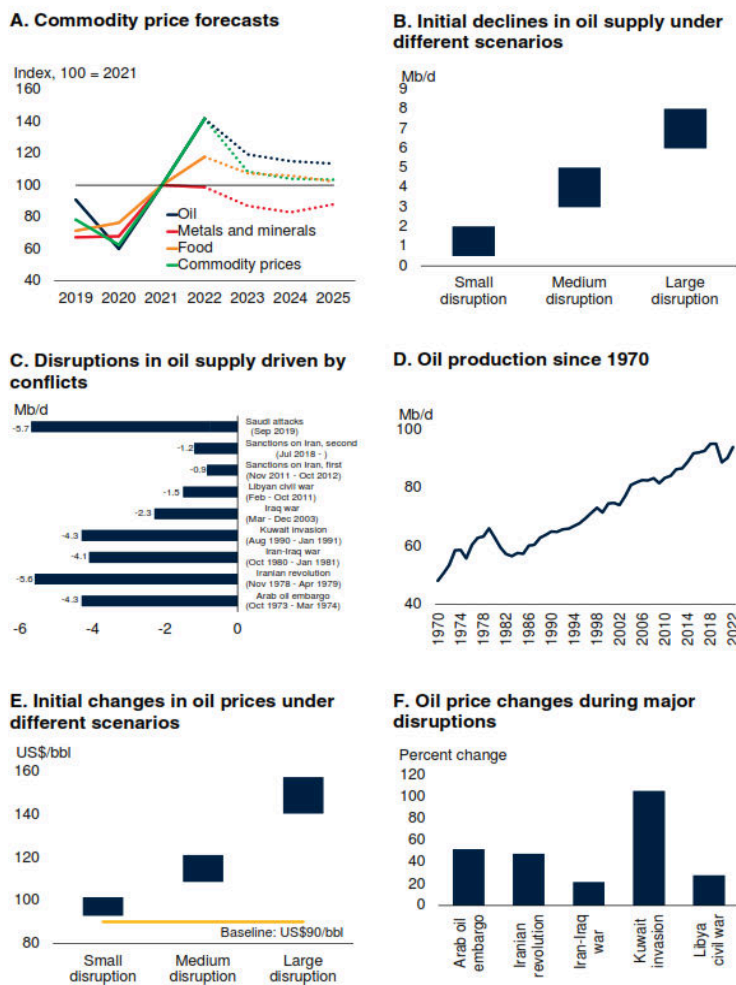
Current market conditions differ markedly from those that accompanied conflict-induced oil price shocks of previous decades. The reliance of the global economy on oil has lessened considerably since the 1960s. The ongoing green transition implies diminishing reliance on fossil fuels. Oil supplies now come from more diversified sources.

Sources: BP Statistical Review; Energy Institute; International Energy Agency; World Bank.
Note: OPEC = Organization of the Petroleum Exporting Countries.
A. Oil intensity defined as consumption over GDP for each year. Last observation is 2022.
TOE = tons of oil equivalent.
B. Energy consumption as share of total primary energy consumption. Last observation is 2021.
C, D. Crude oil production as a share of global crude oil production. North Sea includes Norway and the United Kingdom.

FIGURE SF.3 Implications of risk scenarios

Under the baseline forecast, the conflict will have a limited impact on commodity prices. Under a small oil supply disruption scenario, prices would initially increase between 3 and 13 percent above the baseline of \$90/bbl. However, under scenarios that involve more widespread supply disruptions, initial changes in prices could be larger. In a large disruption scenario, prices could initially increase up to 75 percent above the baseline. Historical precedent highlights that depending on the duration and scale of any escalation, substantial disruptions, and soaring prices are possible.

Sources: Bloomberg; BP Statistical Review; Energy Institute; International Energy Agency; World Bank.

A. Forecasts as of October 26, 2023.

B. Range of initial supply disruptions under three scenarios.

C. Oil supply disruptions during geopolitical events as defined by International Energy Agency (IEA 2014), except "Sanctions on Iran" and "Saudi attacks".

D. Last observation is 2022.

E. Range of initial prices of Brent crude oil in response to supply disruptions under three scenarios.

F. Changes in average monthly oil prices three months after the onset of geopolitical events.

ایالات متحده، بزرگ‌ترین ذخایر استراتژیک نفت جهان (SPR) را در سال ۱۹۷۵ برای کاهش اختلالات احتمالی عرضه این کالا ایجاد کرد. این کشور می‌تواند ذخایر بیش از ۷۰۰ میلیون بشکه نفت داشته باشد که معادل پنج هفته مصرف نفت داخلی یا یک هفته مصرف جهانی نفت است. پس از رسیدن به اوج ۷۲۷ میلیون بشکه در سال ۲۰۱۰، SPR آمریکا به ۳۵۰ میلیون بشکه در سپتامبر ۲۰۲۳ کاهش یافت که در جریان جهش قیمت نفت پس از حمله روسیه به اوکراین بود.

برخی از کشورها نیز طرح‌های موجودی مشابهی را به عنوان بخشی از برنامه آژانس بین‌المللی انرژی ایجاد کردند.

به عنوان نمونه، ژاپن دارای ذخایر استراتژیک و تجاری نفت خام و فرآورده‌های نفتی با ظرفیت ذخیره‌سازی ترکیبی بیش از ۸۵۰ میلیون بشکه است و کره نیز دارای ذخایر نفتی با تقریباً ۴۰۰ میلیون بشکه است.

توسعه بازارهای آتی نفت: قیمت نفت زمانی به طور رسمی هم در سمت عرضه (توسط شرکت‌های نفتی) و هم در سمت تقاضا (توسط دولت‌ها) تعیین می‌شد.

زمانی که اوپک شروع به تعیین قیمت‌های رسمی کرد با تبدیل شدن شرکت‌ها به خریداران نفت خام، بازارهای نقدی فعال توسعه یافتند.

معرفی قراردادهای آتی - قرارداد وست تگزاس اینترمدیت WTI در ایالات متحده (یک معیار داخلی) در سال ۱۹۸۳ و قرارداد برنت (یک معیار بین‌المللی) در سال ۱۹۸۸ - تغییر قابل توجهی در بازار نفت ایجاد کرد. یکی از آخرین موارد قراردادهای آتی در بورس بین‌المللی آتی شانگهای راه‌اندازی شد. این قراردادها به فعالان

بازار امکان می‌دهد تا در کشف قیمت و پوشش ریسک شرکت کنند.

تاسیس آژانس بین‌المللی انرژی: به عنوان یک سازمان بین‌دولتی با ۳۱ کشور عضو، اندکی پس از نخستین شوک قیمت نفت با حمایت سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه تاسیس شد. این آژانس توصیه‌های سیاستی، تجزیه و تحلیل و داده‌های جامع در مورد بخش انرژی ارائه می‌کند.

پیامدهای احتمالی کوتاه مدت تشدید درگیری برای بازارهای انرژی چیست؟

تأثیر درگیری اخیر در خاورمیانه بر بازارهای انرژی با پیش‌بینی‌های ارائه‌شده در این گزارش مطابقت دارد. انتظار می‌رود، قیمت‌های انرژی، امسال ۲۹ درصد و در سال آینده ۵ درصد کاهش یابد، زیرا رشد ضعیف اقتصاد جهانی، تقاضا را کاهش می‌دهد. بر این اساس، پیش‌بینی می‌شود که قیمت نفت به طور متوسط ۹۰ دلار در هر بشکه در سه ماهه جاری و ۸۴ دلار در هر بشکه در کل سال ۲۰۲۳ باشد (تصویر SF.۳.A).

کاهش تولید توسط اوپک پلاس که انتظار می‌رود تا پایان سال ۲۰۲۳ ادامه داشته باشد، بیشتر با افزایش عرضه از منابع دیگر جبران می‌شود و در نتیجه تأثیری ضعیفی بر قیمت نفت دارد.

با حذف برنامه کاهش تولید توسط تولیدکنندگان عمده اوپک پلاس و کاهش فعالیت جهانی از جمله تداوم کاهش سرعت رشد اقتصاد چین، پیش‌بینی می‌شود، قیمت نفت در سال ۲۰۲۴ به طور متوسط به ۸۱ دلار در بشکه کاهش یابد.

تشدید درگیری می‌تواند منجر به اختلالات قابل توجهی در تامین انرژی شود که ریسک بزرگی را برای پیش‌بینی‌های اولیه ایجاد می‌کند.

برای ارزیابی پیامدهای بالقوه چنین افزایش تنش در بازار نفت و بازارهای انرژی، سه سناریو ریسک در نظر گرفته می‌شود که هر کدام شدت تأثیر بر عرضه را منعکس می‌کند: اختلال کوچک، اختلال متوسط و اختلال بزرگ (تصویر SF.۳.B).

این سناریوها در مورد محرک‌های بالقوه تشدید درگیری و اختلالات عرضه متعاقب آن گمانه زنی نمی‌کنند، زیرا وضعیت سیال است. با این حال، سناریوها شباهت‌ها را با اختلالات عرضه ناشی از مسائل ژئوپلیتیک قبلی در نظر می‌گیرند.

علاوه بر این، در حالی که این سناریوها حول محور کاهش عرضه نفت هستند، اختلالات پیش‌بینی شده عرضه نیز می‌تواند قیمت‌ها را حتی در غیاب کاهش واقعی تولید افزایش دهد.

سناریوی اختلال کوچک: این سناریو فرض می‌کند که عرضه جهانی نفت بسته به تحولات ژئوپلیتیکی، نیم تا ۲ میلیون بشکه در روز کاهش می‌یابد (۵٪ و ۲ درصد از عرضه سال ۲۰۲۳). این کاهش عرضه با تغییر عرضه مشاهده شده در طول جنگ داخلی لیبی در سال ۲۰۱۱ قابل مقایسه است (تقریباً ۲ درصد کاهش عرضه جهانی در آن زمان، تصاویر SF.۳.C و SF.۳.D). بر اساس این سناریو، قیمت نفت در ابتدا بین ۳ تا ۱۳ درصد (۳ تا ۱۲ دلار در هر بشکه) بالاتر از قیمت پایه ۹۰ دلاری سه ماهه چهارم ۲۰۲۳ افزایش می‌یابد.

سناریوی اختلال متوسط: سابقه تاریخی احتمال اختلالات گسترده تر را نشان می‌دهد (تصاویر SF.۳.E و SF.۳.F). بنابراین بسته به میزان تشدید درگیری، سناریوی اختلال متوسط فرض می‌کند که عرضه جهانی نفت ۳ تا ۵ میلیون بشکه در روز کاهش می‌یابد (تقریباً ۳ تا ۵ درصد از عرضه سال ۲۰۲۳).

کاهش ۳ درصدی عرضه جهانی نفت در طول جنگ عراق در سال ۲۰۰۳ قابل مقایسه خواهد بود. بر اساس این سناریو، قیمت نفت در ابتدا حدود ۲۱ تا ۳۵ درصد (۱۹ تا ۳۱ دلار در هر بشکه) بالاتر از پیش‌بینی پایه فصل چهارم ۲۰۲۳ افزایش می‌یابد.

سناریوی اختلال بزرگ: در این سناریو، فرض می‌شود که بحران به یک درگیری منطقه‌ای تبدیل می‌شود که به شدت عرضه نفت را مختل می‌کند. عرضه جهانی نفت بین ۶ تا ۸ میلیون بشکه در روز کاهش خواهد یافت (تقریباً ۶ تا ۸ درصد از عرضه سال ۲۰۲۳).

این سناریو با اختلال اولیه مرتبط با تحریم نفتی اعراب در سال ۱۹۷۳ قابل مقایسه است که منجر به از دست رفتن نزدیک به ۷،۵ درصد از عرضه جهانی نفت در آن زمان شد.

بر اساس این سناریو، قیمت نفت در ابتدا بین ۵۶ تا ۷۵ درصد (۵۰ تا ۶۷ دلار در هر بشکه) بالاتر از قیمت پایه سه ماهه چهارم ۲۰۲۳ افزایش می‌یابد. از طرفی اختلالات در عرضه نفت می‌تواند بر قیمت‌های دیگر کالاهای انرژی تأثیر بگذارد. این تأثیر بر بازار گاز طبیعی، بویژه در اروپا و آسیا که بخش قابل توجهی از آن به شکل گاز طبیعی مایع (LNG) مبادله می‌شود، بارزتر خواهد بود.

FIGURE SF.4 Food insecurity and geopolitical risks

A further escalation of the conflict in the Middle East could have severe implications for already high food insecurity, both in areas afflicted by conflict directly and at the global level. While geopolitical risk has so far not substantially increased, gold prices, often viewed as a barometer of global uncertainty, have risen.

Sources: Bloomberg; Caldara and Iacoviello (2022); Food and Agriculture Organization of the United Nations; World Bank.

A. Food insecurity measured using International Food Security Phase Classifications (IPC): (1) minimal/none, (2) stressed, (3) crisis, (4) emergency, and (5) catastrophe/famine. Bars represent the number of people who face a crisis or more severe (IPC3+) food insecurity in selected countries in the Middle East. Diamonds represent the share of people who face critical or more severe (IPC3+) food insecurity in these countries.

B. Global number of people facing food insecurity at a severe level, based on *The State of Food Security and Nutrition in the World 2023* report, page 21, Table 4.

C. Geopolitical risk index (GPR) reflects automated text-search of electronic articles from 10 newspapers, related to adverse geopolitical events in each newspaper for each month. A higher index is related to lower investment, stock prices, and employment.

C.D. Daily data. Last observation is October 23, 2023. Red vertical lines show adverse geopolitical events.

آخر از ناامنی شدید غذایی برخوردار بودند. فراتر از تاثیر مستقیم درگیری بر جمعیت آسیب دیده، تشدید درگیری‌ها، ناامنی غذایی جهانی را بدتر می کند (تصویر SF.4.B).

قیمت فلزات صنعتی: اختلال در بازارهای انرژی می تواند هزینه های تولید فلزات انرژی بر مانند آلومینیوم و روی بویژه فلزات تولید شده در کارخانه های ذوب اروپا را افزایش و اشتهای ریسک و اعتماد مصرف کنندگان و سرمایه گذاران را کاهش دهد. تاثیر بالقوه این تحولات را می توان در حرکت های قیمت طلا مشاهده کرد که از زمان آغاز درگیری بیش از ۸ درصد افزایش یافته است. قیمت طلا در درگیری های قبلی و سایر دوره های عدم اطمینان ژئوپلیتیکی نیز با افزایش همراه بوده است (تصویر SF.4.D). در صورت درگیری گسترده تر در خاورمیانه، قیمت طلا افزایش می یابد، زیرا سرمایه گذاران به سمت دارایی های امن روی می آورند (بیلگین و همکاران ۲۰۱۸).

پیامدهای احتمالی کوتاه مدت تشدید درگیری برای سایر بازارهای کالا چیست؟

اختلالات عرضه بر سایر کالاها عمدتاً از طریق افزایش قیمت انرژی تاثیر می گذارد و می تواند هزینه های تولید مواد غذایی و فلزات را افزایش می دهد. با افزایش نااطمینانی جهانی، این درگیری می تواند قیمت طلا را که اغلب به عنوان یک دارایی امن در نظر گرفته می شود، افزایش بدهد.

قیمت مواد غذایی: رشد مداوم قیمت نفت با افزایش هزینه های تولید و حمل و نقل برای مواد غذایی و کودها، قیمت های مواد غذایی را افزایش می دهد، همان طور که در زمان جهش های قبلی قیمت نفت اتفاق افتاد. اگر قیمت گاز طبیعی و زغال سنگ به طور قابل توجهی افزایش یا اگر درگیری گسترش یابد و بر بزرگترین صادرکنندگان کودهای نیتروژنی جهان در منطقه تاثیر بگذارد، قیمت کود نیز می تواند با افزایش مواجه شود.

این درگیری قبلاً ناامنی غذایی در غزه را تشدید کرده است: در سال ۲۰۲۲ میلادی، ۱,۲ میلیون نفر در غزه در ناامنی غذایی بودند (تصویر SF.4.A).

تحولات اخیر سبب شد تا کل جمعیت غزه (۲,۳ میلیون نفر) به کمک های بشردوستانه فوری نیاز داشته باشند. تشدید درگیری می تواند پیامدهای منطقه ای گسترده تری داشته باشد.

حدود ۳۴ میلیون نفر در لبنان، سرزمین های فلسطینی، یمن و سوریه پیش از درگیری های

نتیجه

تأثیر نسبتاً ضعیف درگیری اخیر در خاورمیانه بر بازارهای نفت و انرژی تاکنون با پیش‌بینی‌های پایه در این گزارش مطابقت دارد و انتظار می‌رود، کاهش تقاضای جهانی منجر به کاهش ۲۹ درصدی قیمت انرژی در سال جاری میلادی و ۵ درصدی در سال ۲۰۲۴ شود.

علاوه بر این، با توجه به تغییرات قابل توجه در شرایط کلی نفت و سایر بازارهای انرژی و بهبود انعطاف‌پذیری اقتصاد جهانی در برابر شوک‌های قیمت انرژی طی چند دهه گذشته، تأثیر کلی مناقشه اخیر می‌تواند کمتر از آن چیزی باشد که در مقایسه با آن رخ داده است.

با این وجود، تشدید درگیری ریسک بزرگی برای بازارهای کالاست، چون این منطقه سهم قابل توجهی از عرضه جهانی نفت دارد. سوابق تاریخی درگیری‌های نظامی در خاورمیانه به احتمال اختلالات قابل توجه در بازارهای نفت، همراه با افزایش قیمت‌ها اشاره دارد. اختلال در عرضه انرژی و افزایش قیمت انرژی بر سایر کالاها از طریق افزایش هزینه‌های تولید تأثیر می‌گذارد. ادامه و تشدید درگیری در خاورمیانه و اوکراین، شبح شوک‌های دوگانه و ترکیبی را در بازارهای کالایی ایجاد می‌کند که می‌تواند انعطاف‌پذیری اقتصاد شکننده جهانی را آزمایش کند.

فصل سوم: چشم انداز و تحولات بازار کالا

شاخص قیمت انرژی بانک جهانی در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن ۹ درصد افزایش یافت که به دلیل افزایش ۱۱ درصدی قیمت نفت که تقریباً ۸۰ درصد از شاخص را تشکیل می دهد، بود. از زمان آغاز درگیری در خاورمیانه در اوایل اکتبر، قیمت انرژی ۹ درصد افزایش یافت. با فرض اینکه درگیری تشدید نشود، پیش بینی می شود، شاخص قیمت انرژی در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال ۲۰۲۲ به میزان ۲۹ درصد کاهش یابد که ناشی از کاهش قابل توجه قیمت گاز طبیعی و زغال سنگ است. پیش بینی می شود، شاخص قیمت انرژی در سال آینده ۵ درصد و در سال ۲۰۲۵ یک درصد کاهش یابد، اما از نظر تاریخی همچنان بالا خواهد ماند.

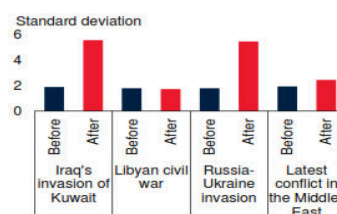
FIGURE 2 Oil market: demand developments

The latest conflict in the Middle East has so far caused a small increase in oil prices. The ensuing immediate volatility has been modest relative to previous to similar episodes. Prior to the conflict, oil prices increased in the third quarter of 2023. The gap between the Russian Urals benchmark and Brent has recently decreased as the market has become tighter. Oil demand has been strong in China despite the weakness in some sectors and is expected to grow by 10 percent in 2023, faster than in any other region. Increasing demand in China is taking place through a wide range of oil products. Demand in Advanced Economies (AEs), representing about half of the global market, has been stable.

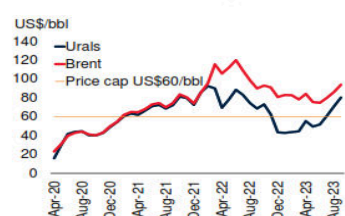
A. Brent future prices before and after the attacks on Israel

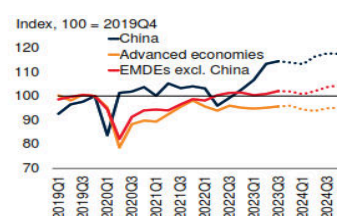
B. Brent crude oil price volatility before and after conflicts

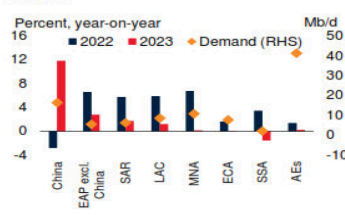
C. Brent versus Urals oil price

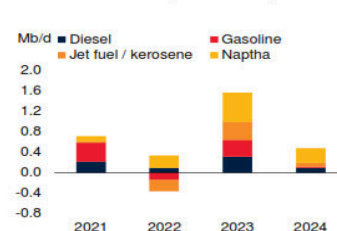
D. Oil demand

E. Regional oil demand growth and shares

F. China: Consumption of oil products

Sources: Bloomberg; International Energy Agency; World Bank.

Note: AEs = advanced economies; EAP = East Asia and Pacific; ECA = Europe and Central Asia; LAC = Latin America and the Caribbean; MNA = Middle East and North Africa; SAR = South Asia.

A. Brent futures prices on the day before (October 6, 2023) the conflict and the latest observation (October 23, 2023).

B. 30-day volatility in Brent crude oil prices, before and after geopolitical events. For the latest conflict, the period 'after' consists of data from October 9 to October 23, 2023 (11 days).

C. Monthly data. Data for Russian Urals prices from IEA's Oil Market Reports. Last observation is September 2023.

D. Dashed lines indicate IEA forecasts for 2023Q4 and 2024.

E. Bars show the percent year-on-year change of oil demand. Orange diamond shows demand for oil per region, in million barrel per day (mb/d).

F. Data for 2023 and 2024 indicate IEA forecasts.

نفت خام: از زمان آغاز جنگ اخیر در خاورمیانه،

قیمت نفت برنت به دلیل عدم اطمینان در مورد تأثیر مناقشه بر عرضه، ۶ درصد افزایش یافت و احتمالاً با نوسان های مداوم مواجه خواهد شد (تصاویر A.۲ و B.۲).

قیمت ها از مارس ۲۰۲۳ بی ثبات شدند و این مسائل ناشی از تغییر انتظارات رشد اقتصادی در بحبوحه سیاست های پولی سخت در اقتصادهای پیشرفته و کاهش عرضه نفت اوپک پلاس بوده است. البته قیمت ها در آوریل کاهش یافته و در ماه های می و ژوئن نسبتاً ثابت بود، زیرا ضعف بانک های بزرگ، ترس از رکود جهانی را تقویت کرد. اعلام غیرمنتظره کاهش تولید اوپک پلاس در ماه ژوئن تأثیر کمی بر قیمت ها داشت، زیرا کاهش تولید این گروه تقریباً معادل افزایش تولید ایران و ایالات متحده بود.

کاهش یک میلیون بشکه ای عربستان از جولای و ۳۰۰ هزار بشکه ای در روسیه از اکتبر اعمال شد و قیمت نفت از پایین ترین سطح ۷۲ دلار در هر بشکه در اواسط ژوئن به ۹۵ دلار در هر بشکه در پایان سپتامبر افزایش یافت. افزایش قیمت با تقاضای منعطف چین و رشد سریع تر از انتظار اقتصاد ایالات متحده در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ حمایت شد.

تقاضای نفت چین تحت تأثیر عوامل گسترده ای از جمله فعالیت حمل و نقل به بهبود خود ادامه داده است. به این ترتیب، ضعف املاک و مستغلات بعید است تقاضای کلی نفت را در سال ۲۰۲۳ کاهش بدهد (تصویر F.۲).

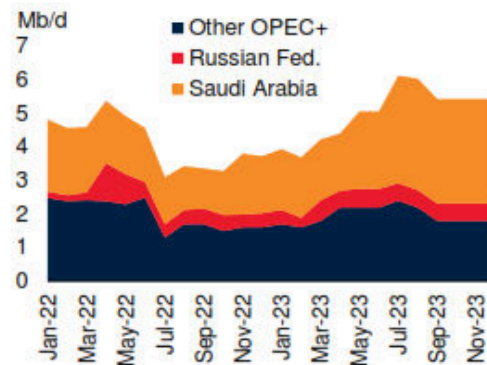
FIGURE 3 Oil market: supply developments

Prior to the conflict in the Middle East, the oil market was affected by several events over the last year. A series of announcements by OPEC+ to reduce supply, including large voluntary cuts by Russia and Saudi Arabia pushed prices up, while increasing OPEC spare capacity. Russia has increasingly diverted its oil exports to India and China, reducing its supply to advanced economies. Production has continued to increase in the United States, despite a falling rig count.

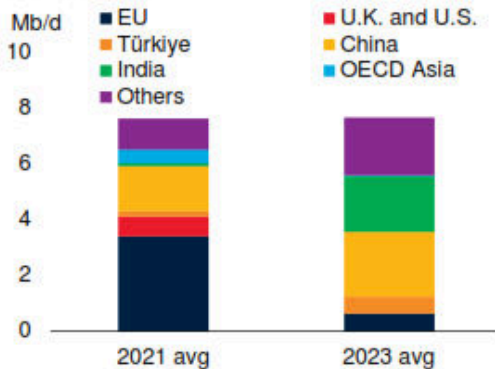
A. Oil price and important events

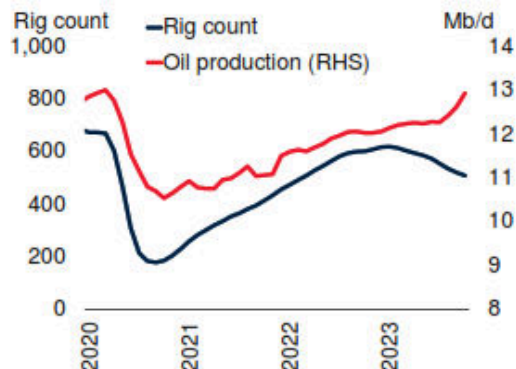
B. OPEC+ spare capacity

C. Oil exports from Russia by destination

D. U.S. rig count and oil production

Sources: Baker Hughes; Bloomberg; International Energy Agency; U.S. Energy Information Administration; World Bank.

A. Daily Brent prices and important events. Red lines show two mb/d cuts by OPEC+, 1.16 mb/d cuts by OPEC+; 1 mb/d cut (Saudi Arabia) and extension of previous cuts to the end of 2024, and 1.3 mb/d cut extension (Saudi Arabia and Russia). The yellow line shows the start of the conflict. The last observation is October 16, 2023.

B. Spare capacity for OPEC+ members as reported in IEA's Oil Market Monthly reports until September 2023, extended to December 2023 assuming no change in supply. Other OPEC + includes Algeria, Angola, Congo, Equatorial Guinea, Gabon, Iraq, Kuwait, Nigeria, and the United Arab Emirates. Azerbaijan, Kazakhstan, Mexico, Oman, and others.

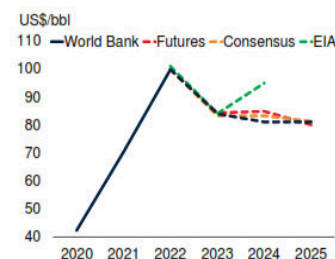
C. Total Russian oil exports in 2023 compared to the average of 2021. Other sources include Africa, the Middle East, non-OECD Asia, Oceania, and South America. The last observation is September 2023.

D. 3-month rolling average of rig count and oil production. The last observation is October 13, 2023, for rig count and October 06, 2023, for oil production.

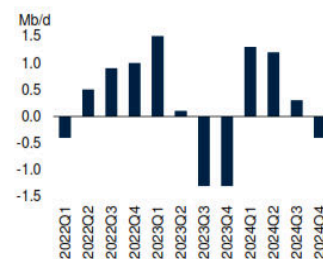
FIGURE 4 Outlook for oil markets

Assuming the conflict does not escalate, oil prices are forecast to decline in 2023 before a further decline in 2024 and remain stable in 2025. The market is expected to become less tight in 2024H1, leading to increased stocks. The possibility of the conflict spreading in the region is the main upside risk to oil prices, with the ultimate impact depending on the degree of disruption to oil supplies. Price forecast could also be affected by changes in economic activity influencing oil demand, especially demand for transport, where most of the oil is used. Despite rising costs for United States oil companies for 11 quarters in a row, their outlook is more optimistic amid high profits.

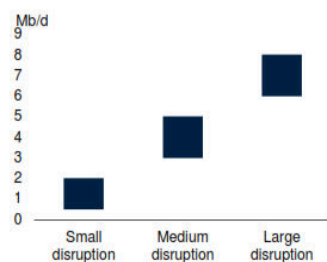
A. Oil price forecasts

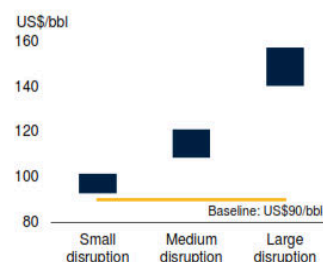
B. Changes in oil inventory levels

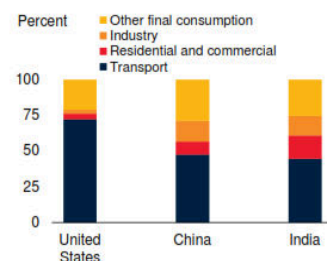
C. Initial declines in oil supply under different scenarios

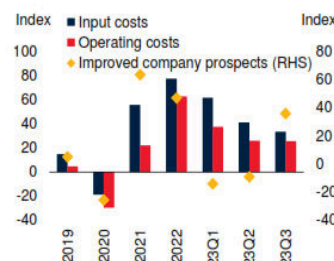
D. Initial changes in oil prices under different scenarios

E. End use of oil (final consumption) by sector

F. Costs and sentiment of United States oil companies

Sources: Bloomberg; Consensus Forecasts; Dallas Fed.; International Energy Agency; U.S. Energy Information Administration; World Bank.

A. Forecasts for 2023, 2024, and 2025 for Brent crude oil. Futures data as of October 16, 2023. Consensus data as of September report 2023. EIA data from *Short-term Energy Outlook report*, October, 2023.

B. Stock change is the difference between supply and demand for each quarter. Data based on IEA Monthly report, October 2023 edition.

C. Range of initial supply disruptions under three scenarios.

D. Range of initial prices of Brent crude oil in response to supply disruptions under three scenarios.

E. Data for 2020. Other final consumption includes electricity, heat pumps and heat plants.

F. Based on the Dallas Fed quarterly survey of about 200 oil and gas firms located or headquartered in the Eleventh District—Texas, southern New Mexico, and northern Louisiana—which operate regionally, nationally or internationally. LHS index shows the difference between the percentage of firms reporting an increase in costs and those reporting a decrease in costs. RHS index shows the difference between the percentage of firms reporting an improvement in outlook and those reporting a deterioration.

افزایش ۲,۳ میلیون بشکه ای تقاضا در بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه (EMDE) در ۹ ماهه ۲۰۲۳ بیشتر از سوی چین هدایت شد (تصاویر D.۲ و E.۲).

با توجه به رشد کمتر از حد انتظار تولید ناخالص داخلی چین در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۳ و فشارهای موجود در بخش املاک و مستغلات، تقاضای نفت این کشور به طرز شگفت انگیزی انعطاف پذیر بود و در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۲۲ حدود ۱۲ درصد افزایش یافت.

مصرف نفت هند در ۹ ماهه ۲۰۲۳ حدود ۴ درصد افزایش یافت. در ایالات متحده، بزرگترین تولیدکننده جهان، عرضه نفت ۱,۴ میلیون بشکه در روز در ۹ ماهه ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه پارسال افزایش یافت. حدود نیمی از تولید اضافی به اروپا و چین صادر شد. تولید در برزیل ۳۰۰ هزار بشکه و در گویان، مکزیک و نروژ بیش از ۱۰۰ هزار بشکه افزایش یافت.

سقف قیمتی نفت خام روسیه که در اواخر ۲۰۲۲ معرفی شد با توجه به افزایش اخیر قیمت های اورال غیرقابل اجرا به نظر می رسد (تصویر C.۲).

این سقف قیمتی، اختلالات قابل توجهی در عرضه نفت روسیه ایجاد نکرده است، به طوری که حجم تولید و صادرات نفت این کشور نسبتاً ثابت مانده است که تا حدی منعکس کننده تغییر مسیر صادرات روسیه از کشورهای اتحادیه اروپا و گروه ۷ به چین، هند و ترکیه است (شکل C.۳). به نظر می رسد روسیه با ایجاد یک «تاوگان سایه» توانسته است خارج از سقف مذکور تجارت کند.

موجودی جهانی نفت هرچند در سطح کافی باقی مانده است، اما در ماه آگوست ۶۴ میلیون بشکه کاهش یافت، در حالی که ذخایر فرآورده های نفتی ۳۹ میلیون بشکه افزایش یافت.

در کشورهای OECD، موجودی تجاری در سپتامبر ۲۰۲۳ به میزان ۱۲ میلیون بشکه افزایش یافت. ذخایر استراتژیک دولت ها پس از کاهش قابل توجه در مراحل اولیه تهاجم روسیه به

اوکراین، هنوز تا سطح سال ۲۰۲۱ تکمیل نشده و بعید است تا زمانی که قیمت نفت به ۷۰ دلار در بشکه یا کمتر برسد، پر شود.

با فرض اینکه درگیری در خاورمیانه تشدید نشود، پیش‌بینی می‌شود قیمت نفت خام برنت در سال ۲۰۲۳ به طور میانگین به ۸۴ دلار در هر بشکه برسد و مستلزم آن است که قیمت‌ها در سه ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ تقریباً ۹۰ دلار در هر بشکه باشد. پیش‌بینی می‌شود با فرض توقف کاهش داوطلبانه عربستان سعودی در ژانویه ۲۰۲۴، عرضه از سوی اوپک افزایش یابد. همچنین انتظار می‌رود، رشد تولید غیراوپک پلاس از حدود ۲ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۳ به ۱,۴ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۴ کاهش یابد و تولید در برزیل، کانادا، گویان و ایالات متحده افزایش یابد. پیش‌بینی می‌شود، قیمت‌ها در سال ۲۰۲۴ اندکی کاهش یابد، اما با این وجود تقریباً ۱۶ درصد بالاتر از میانگین پنج ساله قبلی یعنی ۷۰ دلار در هر بشکه خواهد بود (تصویر A.۴). انتظار می‌رود، مصرف نفت در سال ۲۰۲۳ با ۲ درصد افزایش به بالاترین میزان خود یعنی ۱۰۱,۹ میلیون بشکه در روز برسد (IEA ۲۰۲۳a).

پیش‌بینی می‌شود، رشد تقاضای جهانی در سال ۲۰۲۴ به یک درصد کاهش یابد که نشان‌دهنده تأثیر با تأخیر سیاست‌های پولی سخت‌تر در اقتصادهای پیشرفته است. انتظار می‌رود، تقاضای چین در سال ۲۰۲۴ تنها ۶۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد، زیرا اقتصاد این کشور متعادل‌تر می‌شود. سایر کشورهای آسیایی بیشترین پیش‌بینی رشد تقاضای جهانی نفت در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ را تشکیل می‌دهند.

بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی در اقتصادهای پیشرفته، انتظار می‌رود تقاضای نفت در سال ۲۰۲۳ ثابت و در سال ۲۰۲۴ کاهش یابد.

در سال ۲۰۲۵، با بازگشت رشد جهانی به روند بلندمدت، تقاضا باید اندکی افزایش یابد. با وجود نفوذ فزاینده خودروهای برقی در ناوگان حمل و نقل مسافر، نفت همچنان سوخت غالب حمل و نقل در افق پیش‌بینی شده خواهد بود (بیانیه آژانس بین‌المللی انرژی).

اگر درگیری در خاورمیانه تشدید شود و به افزایش قابل توجه قیمت نفت و انرژی منجر شود، ممکن است چالش‌های مختلف سیاسی را در سراسر جهان تشدید کند. سیاست‌گذاران باید از واکنش به افزایش قیمت نفت با کنترل قیمت یا یارانه خودداری کنند.

گاز طبیعی: درگیری‌ها در خاورمیانه منجر به افزایش نوسان قیمت گاز طبیعی شده است. پس از آغاز درگیری در اوایل اکتبر، قیمت گاز طبیعی اروپا پس از تعطیلی یک میدان گازی در سواحل اسرائیل، انفجار در یک اتصال دهنده در دریای بالتیک و نگرانی‌ها در مورد تشدید درگیری، ۳۵ درصد افزایش یافت. پیش از درگیری اخیر، شاخص قیمت گاز طبیعی بانک جهانی در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن ۲ درصد افزایش داشت.

پیش‌بینی می‌شود، تقاضای گاز کشورهای اروپایی عضو OECD در ۹ ماهه سال ۲۰۲۳ به میزان ۹ درصد کاهش یابد که ناشی از مصرف کمتر در بخش برق، جایگزینی سوخت، افزایش بهره‌وری، کاهش تولید در بخش صنعتی و تأثیر برنامه سوم کاهش تقاضای گاز اروپا باشد (تصویر ۵.B).

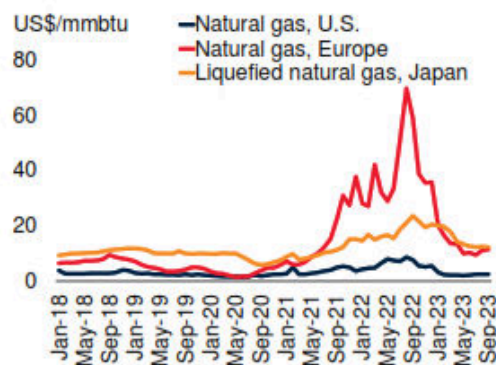
تقاضای گاز در منطقه آسیا و اقیانوسیه در هشت ماهه نخست سال ۲۰۲۳ حدود ۲,۵ درصد افزایش یافت که عمدتاً ناشی از رشد در بخش‌های صنعتی و برق چین بوده است. مصرف گاز هند نیز در سال جاری در واکنش به کاهش قیمت‌ها به شدت افزایش یافت. همچنین مصرف در آمریکای شمالی در ۹ ماهه سال حدود یک درصد افزایش یافته که عمدتاً ناشی از بخش برق بوده است. در سمت عرضه، تولید کمتر در روسیه به طور گسترده با افزایش در بیشتر مناطق دیگر، بویژه ایالات متحده جبران شده است. انتظار می‌رود، تولید روسیه در سال ۲۰۲۳ پس از کاهش ۱۲ درصدی در سال ۲۰۲۲، ۸ درصد دیگر کاهش یابد، زیرا افزایش صادرات به چین و آسیای مرکزی به طور کامل کاهش صادرات خط لوله به کشورهای اتحادیه اروپا را جبران نکرد.

تولید چین در نیمه نخست ۲۰۲۳ به عنوان بخشی از استراتژی دولت برای افزایش امنیت انرژی و همچنین در خاورمیانه به عنوان بخشی از تلاش‌های بلندمدت برای افزایش سهم این منطقه در بازار جهانی LNG افزایش یافت.

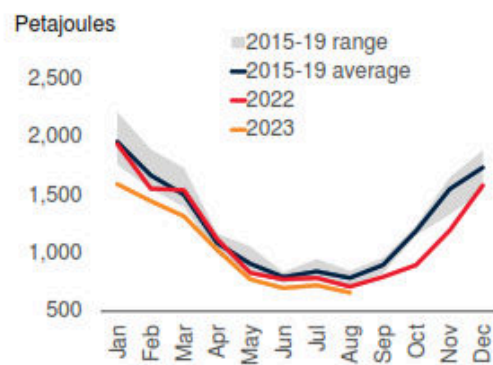
FIGURE 5 Natural gas markets

Natural gas prices fell in the first quarter of 2023. Consumption continued to decrease in Europe while higher LNG deliveries, especially from the United States, helped keep the European market well supplied. Consequently, storage operators were able to maintain inventories at a record level for this time of year.

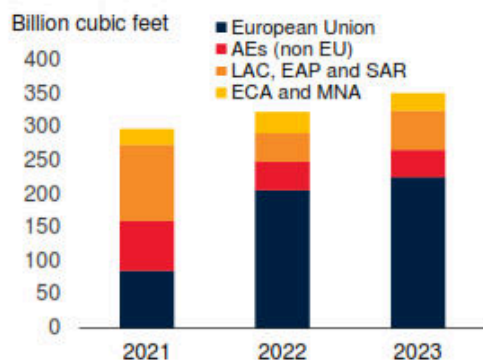
A. Gas prices

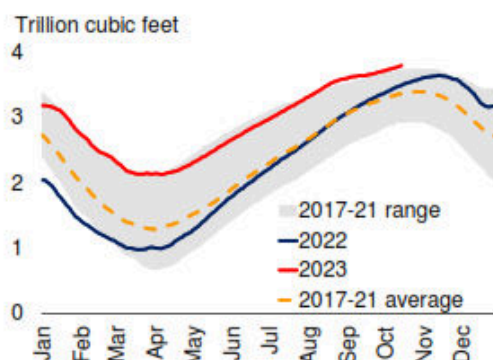
B. European natural gas consumption

C. Destination of U.S. LNG exports

D. European inventory of natural gas

Sources: Bloomberg; Eurostat; Gas Infrastructure Europe (AGSI+); U.S. Energy Information Administration; World Bank.

Note: AEs = advanced economies; EAP = East Asia and Pacific; ECA = Europe and Central Asia; LAC = Latin America and the Caribbean; MNA = Middle East and North Africa; SAR = South Asia; LNG = liquified natural gas.

A. Monthly data. Last observation is September 2023.

B. Monthly data. Last observation is August 2023.

C. Averages of monthly exports. Last observation is July 2023.

D. Gray area indicates 2017-2021 range. Sample includes 20 EU countries and the United Kingdom. Last observation is October 14, 2023.

ساختار بازار جهانی صادرات گاز از زمان تهاجم روسیه به اوکراین با اتکای بیشتر به LNG، بویژه در اروپا و همچنین نوسان بیشتر قیمت تغییر کرده است.

با فرض تشدید نشدن درگیری ها در خاورمیانه و ثابت ماندن افزایش قیمت اخیر، قیمت گاز طبیعی در سال ۲۰۲۳ در مقایسه با سال ۲۰۲۲ به میزان قابل توجهی پایین تر خواهد بود، زیرا بازارها بعد از حمله روسیه به اوکراین تعادل خود را برقرار کرده اند. انتظار می رود، قیمت گاز اروپا از سطح فعلی کاهش یابد، زیرا امکانات ذخیره سازی، نیاز به واردات LNG را کاهش می دهد. این به معنای کاهش ۶۸ درصدی قیمت در سال ۲۰۲۳ است و به دنبال آن کاهش ۴ درصدی در سال ۲۰۲۴ و افزایش ۴ درصدی در سال ۲۰۲۵ خواهد بود.

انتظار می رود، قیمت معیار ایالات متحده امسال، ۵۸ درصد کاهش یابد که در راستای کاهش قیمت های جهانی جهانی و تا حدی به دلیل افزایش تولید داخلی و محدودیت ظرفیت صادرات در ابتدای سال است. به دنبال آن شاهد افزایش ۲۰ درصدی در سال ۲۰۲۴ و افزایش ۲۳ درصدی در سال ۲۰۲۵ به دلیل افزایش تقاضای صادرات خواهد بود.

پیش بینی می شود، روند قیمت LNG ژاپن نزدیک به قیمت LNG اروپا باشد، هرچند به دلیل ماهیت قراردادی، نوسان کمتری خواهد داشت.

این پیش بینی فرض می کند که تقاضای جهانی برای گاز طبیعی در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال ۲۰۲۲ تقریباً ثابت خواهد ماند و در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ به ترتیب ۱،۶ و ۱،۹ درصد افزایش خواهد یافت.

انتظار می رود، تقاضا در آمریکای شمالی حدود یک درصد در سال کاهش یابد. در مقابل، فرض بر این است که تقاضا در اروپا در سال ۲۰۲۳ با کاهش در بخش برق (به دلیل افزایش انرژی های تجدیدپذیر) ثابت بماند.

تصور می شود، مصرف چین در سال های ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۵ به طور متوسط ۷ درصد در سال افزایش و در خاورمیانه و آفریقا گسترش یابد.

انتظار می رود، رشد تولید ایالات متحده کند شود اما مثبت باقی بماند. تجارت LNG به دلیل افزایش صادرات از ایالات متحده و اوراسیا به افزایش خود ادامه خواهد داد.

مهم ترین ریسک برای قیمت گاز طبیعی به تاثیر احتمالی تشدید درگیری در خاورمیانه مربوط می شود. اختلال در عرضه نفت به دلیل تشدید تنش می تواند تاثیر آشناری بر قیمت گاز طبیعی داشته باشد، بویژه در اروپا و آسیا که بخش قابل توجهی از آن به شکل گاز طبیعی مایع (LNG) مبادله می شود.

در صورت کاهش عرضه با اعتصابات کارگری، مسائل مربوط به تعمیر و نگهداری، سایر تنش های ژئوپلیتیکی یا افزایش تقاضا در پی رویدادهای مرتبط با آب و هوا، قیمت گاز طبیعی نیز شاید افزایش یابد. در مقابل، در صورت توقف رشد اقتصادی در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵، کاهش قیمت گاز طبیعی محتمل است.

زغال سنگ: درگیری ها در خاورمیانه منجر به افزایش اندک قیمت زغال سنگ شده است. قبل از مناقشه اخیر، قیمت زغال سنگ در سه ماهه ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن کاهش یافت. قیمت زغال سنگ استرالیا به دنبال کاهش ۳۱ درصدی در سه ماهه دوم امسال، مشابه تغییر قیمت های زغال سنگ آفریقای جنوبی، ۸ درصد در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ کاهش یافت. در واقع تا اواسط اکتبر ۲۰۲۳، قیمت زغال سنگ استرالیا حدود یک سوم اوج خود پس از حمله روسیه به اوکراین بود.

عوامل متعددی در کاهش قیمت ها نقش داشته است. مهم ترین آنها جایگزینی سوخت بود. پس از ثبت رشد بی سابقه در سال ۲۰۲۲، رشد مصرف جهانی زغال سنگ کاهش یافت و در نیمه نخست ۲۰۲۳ حدود ۱،۵ درصد افزایش یافت که به دلیل افزایش تقاضا برای تولید برق و صنعت بود.

برآوردهای اخیر حاکی از کاهش مصرف زغال سنگ در سال ۲۰۲۳ (افزایش کمتر در چین و هند و افت بیشتر در ایالات متحده و اتحادیه اروپا) است.

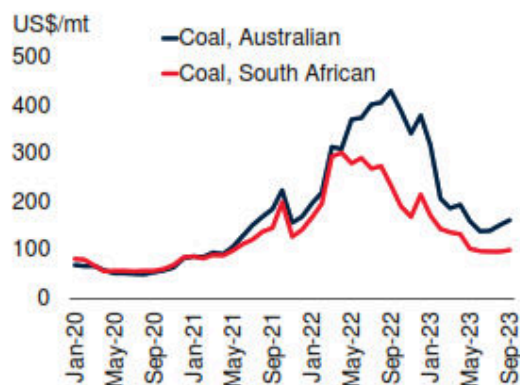
کاهش تقاضا برای برق و افزایش تولید برق آبی به ترتیب باعث کاهش رشد تقاضا در هند و چین شد. مصرف در ایالات متحده در نیمه نخست ۲۰۲۳ به دلیل آب و هوای معتدل و رشد قوی در تولید انرژی های تجدیدپذیر، ۲۴ درصد کاهش یافت.

تولید جهانی در نیمه نخست ۲۰۲۳ پس از رشد ۸ درصدی در سال ۲۰۲۲ که در واکنش به افزایش قیمت ها پس از حمله روسیه به اوکراین بود، کاهش یافت.

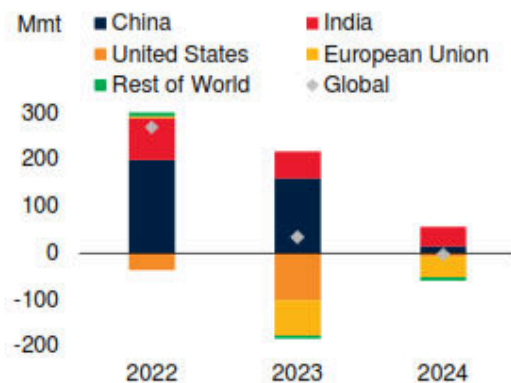
FIGURE 6 Coal markets

Coal prices fell in 2023Q3 as increasing demand in China and India was met by domestic production increases, and exports from Indonesia. Consumption in the United States and the European Union continued to shrink. After introducing the ban on Russian coal imports, the European Union has been successful in sourcing its supply elsewhere, mainly from the United States, Australia, Colombia, and South Africa.

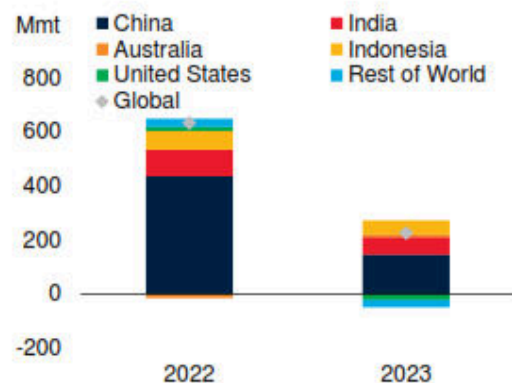
A. Coal prices

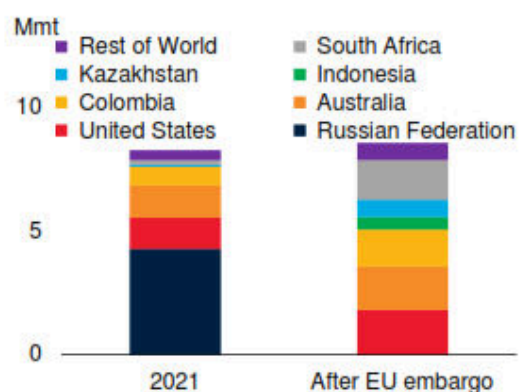
B. Coal demand growth

C. Coal production

D. Coal imports to Europe

Sources: Bloomberg; Eurostat; International Energy Agency; World Bank.

Note: AEs = advanced economies; EAP = East Asia and Pacific; ECA = Europe and Central Asia; LAC = Latin America and the Caribbean; MNA = Middle East and North Africa; SAR = South Asia.

A. Monthly data. Last observation is September 2023.

B. C. Annual data. Data for 2023 and 2024 are IEA forecasts.

D. Monthly averages. The 'After EU embargo period' covers observations between September 2022 and June 2023. Last observation is June 2023.

با فرض اینکه درگیری در خاورمیانه تشدید نشود، پیش بینی می شود، قیمت زغال سنگ در سال ۲۰۲۳ به میزان ۴۹ درصد، سال ۲۰۲۴ به میزان ۲۶ درصد و در سال ۲۰۲۵ به میزان ۱۵ درصد کاهش یابد، اما بسیار بالاتر از میانگین ۲۰۱۵-۲۰۱۹ باقی خواهد ماند.

انتظار می رود، مصرف زغال سنگ در بخش برق به دلیل رشد قوی در تولید انرژی های تجدید پذیر و کاهش قیمت گاز طبیعی کاهش یابد.

این پیش‌بینی فرض می‌کند که تجارت بین‌المللی زغال سنگ با وجود ادامه تحریم‌ها بر زغال سنگ روسیه همچنان قوی خواهد بود.

در کوتاه مدت، قیمت زغال سنگ در معرض ریسک‌های صعودی مختلفی قرار دارد. تشدید درگیری در خاورمیانه می‌تواند قیمت زغال سنگ را افزایش دهد.

علاوه بر این، اختلالات آب و هوایی، مانند امواج گرما و خشکسالی ناشی از ال نینو، ریسک صعودی دیگری را نشان می‌دهد. این موارد می‌توانند تقاضای برق را افزایش دهد و در عین حال سهم برق آبی کاهش یابد.

زغال سنگ بیشترین میزان گازهای گلخانه‌ای را در مقایسه با سایر سوخت‌های فسیلی تولید می‌کند، بنابراین سیاست‌های کاهش تقاضا، ریسک نزولی برای قیمت‌ها ایجاد می‌کند.

کود: شاخص قیمت کود بانک جهانی در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن بیش از ۳ درصد افزایش یافت که ناشی از افزایش قابل توجه قیمت اوره به دلیل قطع تولید بود و تا حدی با کاهش قیمت فسفات و پتاس جبران شد. با این وجود، به دنبال کاهش متناسب قیمت انرژی، بویژه گاز طبیعی (نهاده کلیدی)، این شاخص در مقایسه با یک سال گذشته نزدیک به ۳۵ درصد کاهش یافته است. پیش‌بینی می‌شود، این شاخص در سال آینده با توجه به عرضه بیشتر ۱۵ درصد دیگر کاهش یابد.

قیمت نیتروژن (اوره) در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ به دلیل قطع تولید جهانی اوره و آمونیاک (ماده اولیه) ۱۸ درصد افزایش یافت. با این حال، قیمت‌ها ۴۱ درصد کمتر از یک سال قبل باقی ماند.

همچنین افزایش اخیر قیمت اوره نشان‌دهنده افزایش قیمت گاز طبیعی و تقویت تقاضا پس از تضعیف سال گذشته است. پس از کاهش ۵ درصدی مصرف در سال ۲۰۲۲ تا حدی به دلیل کاهش صادرات روسیه (مربوط به تحریم‌ها و مسائل لجستیکی مربوط به حمله به اوکراین) و چین (مرتبط با محدودیت‌های صادرات)، انتظار می‌رود مصرف کودهای مبتنی بر نیتروژن در سال ۲۰۲۳ رشد متوسطی داشته باشد. پیش‌بینی می‌شود، قیمت اوره در سال ۲۰۲۴ با توجه به بازیابی تولید و عرضه ظرفیت‌های جدید، ۱۳ درصد دیگر کاهش یابد.

قیمت DAP (دی آمونیوم فسفات) در سه ماهه سوم امسال نسبت به سه ماهه قبل از آن ۵ درصد کاهش یافت و نسبت به سال گذشته تقریباً ۳۴ درصد کاهش یافت. به طور کلی، قیمت‌های DAP مطابق با قیمت‌های گاز طبیعی کاهش یافته است. با این حال، افزایش اخیر در بهای گاز طبیعی و آمونیاک، افزایش تقاضا و عرضه محدود قیمت DAP را نسبتاً ثابت نگه داشته است.

این چشم‌انداز فرض می‌کند که روسیه به هدایت بیشتر صادرات به سمت برزیل و هند ادامه خواهد داد، اما محدودیت‌های تجاری بیشتر و رشد قیمت‌های آمونیاک و گاز طبیعی می‌تواند قیمت DAP را افزایش دهد.

قیمت MOP (کلرید پتاسیم) نیز در سه ماهه سوم امسال نسبت به فصل قبل از آن ۶ درصد کاهش یافت و بیش از ۶۰ درصد کمتر از یک سال قبل بود.

اگرچه تحریم‌های اعمال شده بر بلاروس و روسیه که ۴۰ درصد از تولید جهانی MOP را تشکیل می‌دهند، صادرات را کاهش داده، اما تجارت هر دو کشور بسیار بالاتر از حد انتظار بوده که نشان‌دهنده تغییر مسیر صادرات است. در سمت تقاضا، برخی تولیدکنندگان محصولات کشاورزی به طور قابل توجهی کاربرد کودهای مبتنی بر MOP را کاهش داده، در حالی که برخی دیگر خرید را به تأخیر انداخته‌اند.

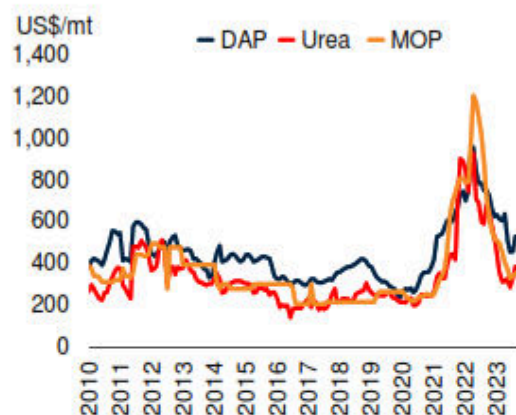
به دنبال برآورد کاهش ۵۵ درصدی در سال ۲۰۲۳، پیش‌بینی می‌شود، قیمت‌های MOP در سال ۲۰۲۴ قبل از تثبیت در سال ۲۰۲۵ به دلیل بهبود تقاضا، ۲۲ درصد دیگر کاهش یابد.

خطر کاهش قیمت‌ها (با فرض ادامه تحریم‌ها) از این احتمال ناشی می‌شود که بلاروس ممکن است صادرات خود را از طریق مسیرهای جایگزین گسترش دهد.

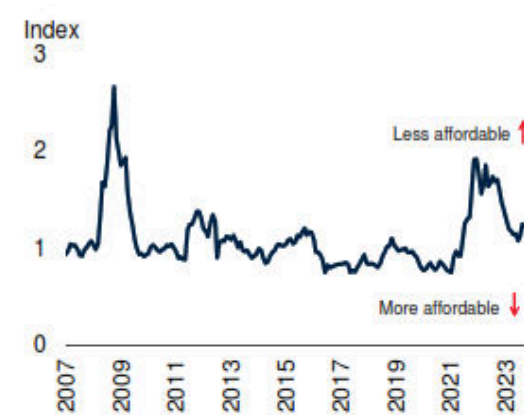
FIGURE 7 Fertilizer markets

Fertilizer prices have come down from their 2022 record-highs, bringing affordability closer to the 2012-19 average. Following an estimated decline of 33 percent in 2023 (commensurate with energy prices), fertilizer prices are expected to fall another 15 percent next year as more supply comes online. Risks to the price forecast include the trajectory of input costs, as well as export restrictions from China, reduction in supplies from Morocco, and the intensification of geopolitical risks in the Middle East, which could affect exports of nitrogen-based fertilizers and natural gas.

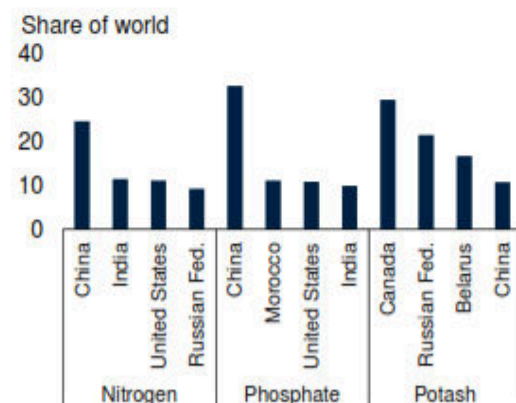
A. Fertilizer prices (DAP, Urea, MOP)

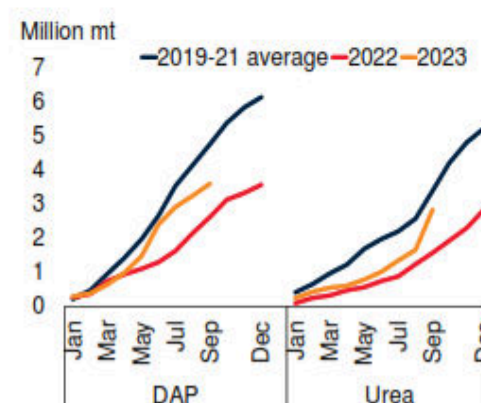
B. Fertilizer non-affordability

C. Fertilizer production for top producers

D. Cumulative fertilizer exports by China

Sources: Bloomberg; Food and Agriculture Organization of the United Nations; General Administration of Customs (China); UN Comtrade; World Bank.

Note: DAP = diammonium phosphate; MOP = muriate of potassium; mt = metric tons;

A.C. Monthly series. Last observation is September 2023.

B. Ratio of Fertilizer prices over Food price index. Last observation is September 2023.

C. Three-year average (2019, 2020 and 2021) of fertilizer production share for top four producers.

D. Monthly series. Last observation is September 2023.

محصولات کشاورزی: از زمان شروع درگیری ها در خاورمیانه، قیمت محصولات کشاورزی حدود ۴ درصد افزایش یافت که بیشتر به دلیل افزایش قیمت محصولات گرمسیری بود. قبل از آغاز مناقشه، شاخص قیمت محصولات کشاورزی بانک جهانی در سه ماهه سوم سال نسبت به سه ماهه دوم امسال ۳ درصد کاهش یافت که بیشتر ناشی از کاهش ۳ درصدی مواد غذایی بود (غذا تقریباً دو سوم شاخص کشاورزی بانک جهانی را تشکیل می دهد).

برداشت قوی غلات بر قیمت ها تاثیر گذاشت و اختلالات مربوط به آب و هوا و خروج روسیه از طرح ابتکار غلات دریای سیاه را جبران کرد. با این وجود، ظهور پدیده ال نینو باعث افزایش قابل توجه قیمت برخی از کالاهای کشاورزی شد. به این ترتیب، قیمت برنج و کاکائو به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۰۸ رسید.

با این وجود انتظار می رود، شاخص قیمت مواد غذایی در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال گذشته، ۹ درصد کاهش پیدا کند و در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ به ترتیب ۲ و ۳ درصد کاهش یابد، زیرا بهبود چشم انداز عرضه جهانی غلات و دانه های روغنی، فشار بر بازارها و تأثیر ال نینو را کاهش می دهد.

شاخص قیمت غلات بانک جهانی در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ بیش از ۷ درصد کاهش یافت، با این وجود، قیمت غلات ۲۰ درصد بالاتر از میانگین ۲۰۱۹-۲۰۱۵ باقی ماند (تصاویر A.۸ و B.۸). قیمت ذرت در سه ماهه سوم امسال ۱۸ درصد و قیمت گندم بیش از ۱۰ درصد کاهش یافت (تصویر C.۸).

اوکراین در سال ۲۰۲۳ برداشت بسیار خوبی داشت و تولید گندم و ذرت این کشور به ترتیب ۹ و ۴ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲ افزایش یافت (قبل از جنگ، اوکراین چهارمین صادرکننده بزرگ ذرت و ششمین صادرکننده بزرگ گندم بود). با وجود حملات مکرر به بنادر این کشور، محموله های غلات به خارج از اوکراین از طریق رودخانه دانوب ادامه یافت.

قیمت برنج در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ به میزان ۱۸ درصد افزایش یافت که منعکس کننده ممنوعیت صادرات و وضع سایر محدودیت های تجاری بر برنج در هند بوده است. (تصاویر E.۸ و F.۸). هندی ها، صادرات برنج غیر باسماتی را در واکنش به افزایش قیمت های داخلی (به دلیل سیل در شمال هند) و ترس از تاثیر احتمالی ال نینو در مناطق مهم کشت ممنوع کردند. شاخص قیمت روغن ها و کنجاله در سه ماهه ۲۰۲۳ ثابت ماند، زیرا کاهش شدید قیمت روغن پالم، افزایش سایر روغن های خوراکی را جبران کرد (تصویر A.۸). همچنین قیمت روغن سویا، روغن بادام زمینی و روغن نارگیل به ترتیب ۱۲، ۶ و ۳ درصد در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ افزایش یافت.

به دلیل شرایط خشکسالی در سراسر غرب میانه ایالات متحده عملکرد دانه سویا کاهش یافت و حمل و نقل دانه های کلزا و آفتابگردان اوکراینی با مشکل مواجه شد. در مقابل، قیمت روغن پالم به دلیل تولید و صادرات بیشتر از اندونزی و مالزی که مجموعاً بیش از ۸۵ درصد از صادرات جهانی روغن پالم را تشکیل می دهند، ۷ درصد کاهش یافت.

سایر شاخص های قیمت مواد غذایی که شامل شکر، گوشت و میوه می شود در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ به دلیل کاهش قیمت های گوشت، ۴ درصد کاهش یافت. قیمت مرغ و گوشت گاو به ترتیب ۱۲ و ۸ درصد کاهش یافت که تا حدی نشان دهنده کاهش هزینه خوراک دام و حمل و نقل بود.

قیمت جهانی شکر در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۱۱ رسید که نسبت به سه ماهه نخست امسال ۲۴ درصد افزایش داشت.

قیمت ها به دلیل نگرانی از کاهش تولید در هند و تایلند به دلیل ال نینو و انتظارات اعمال محدودیت های صادراتی هند افزایش یافته است. البته برداشت مناسب شکر از برزیل از افزایش بیشتر قیمت ها جلوگیری کرد. برزیل، هند و تایلند ۷۰ درصد از صادرات جهانی شکر را تشکیل می دهند.

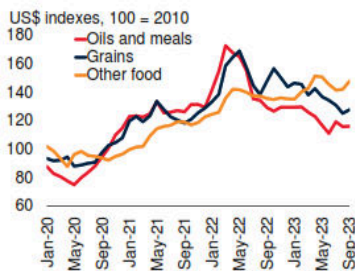
به دنبال کاهش بیش از ۱۱ درصدی در سال ۲۰۲۳ و با فرض عدم تشدید درگیری ها در خاورمیانه، انتظار می رود، شاخص قیمت غلات در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ به ترتیب ۳ و ۵ درصد کاهش یابد.

پیش بینی می شود، افزایش قیمت برنج در سال ۲۰۲۴ به دلیل ادامه محدودیت های صادراتی هند و تاثیر پدیده ال نینو با کاهش مداوم قیمت ذرت و گندم به دلیل بهبود عرضه جهانی غلات جبران شود.

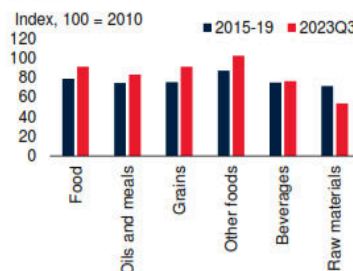
FIGURE 8 Agricultural prices

Prior to the onset of the conflict in the Middle East, food commodity prices fell in 2023Q3, led by price declines in grains, meat, and sugar. However, food prices are still much higher than pre-COVID-19 levels in inflation-adjusted terms. Developments in the Black Sea, India's export ban of non-basmati rice, and the ongoing El Niño weather pattern pose near-term risks to agricultural prices. Rice export restrictions by India—the world's largest rice exporter—have pushed rice prices to historically high levels.

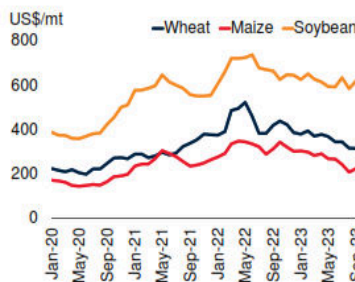
A. Food price index

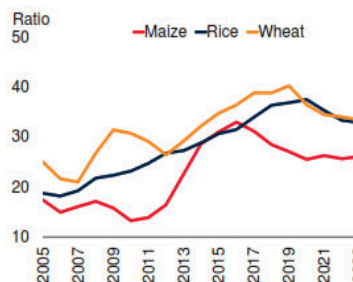
B. Inflation-adjusted agricultural price indexes

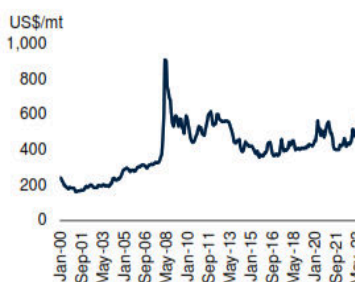
C. Wheat, maize, and soybean prices

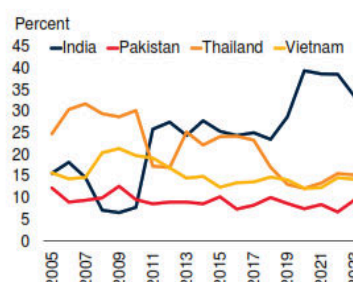
D. Stock-to-use ratio

E. Historical rice prices

F. Export shares, major rice exporting countries

Sources: Bloomberg; S&P Global, U.S. Department of Agriculture; World Bank.

A.C.E. Monthly data, last observation is September 2023.

B. Nominal indexes deflated by U.S. Consumer Price Index (CPI). Last observation is September 2023.

C. Wheat refers to the U.S. hard red winter (HRW) benchmark. mt = metric tons.

E. Rice refers to Thai 5% benchmark. mt = metric tons.

انتظار می رود، عرضه جهانی ذرت در سال ۲۰۲۴ به دلیل شرایط مطلوب رشد در آرژانتین، برزیل و ایالات متحده به شدت افزایش یابد، در حالی که عرضه گندم در محدوده ۲۰۲۳ تثبیت خواهد شد (تصاویر A.۹ و C.۹).

برآورد می شود که تولید سویا در این سال زراعی ۹ درصد بیشتر باشد (تصاویر B.۹ و D.۹).

انتظار می رود قیمت ذرت در سال جاری میلادی ۲۲ درصد کمتر از سطح ۲۰۲۲ به پایان برسد و سپس در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ به ترتیب ۸ و ۴ درصد دیگر کاهش یابد.

به طور مشابه، قیمت گندم در سال ۲۰۲۳ به طور متوسط ۲۰ درصد کمتر از سطح ۲۰۲۲ است و باید حدود ۳ درصد در سال ۲۰۲۴ و ۵ درصد در سال ۲۰۲۵ کاهش یابد.

در مقابل، پیش بینی می شود قیمت برنج در سال ۲۰۲۳ به طور متوسط ۲۸ درصد بیشتر از سال ۲۰۲۲ باشد و تا حدودی به دلیل تهدید ال نینو و سیاست های صادرکنندگان و واردکنندگان مهم در سال آینده میلادی، ۶ درصد افزایش یابد و در سال ۲۰۲۵ کاهش پیدا کند.

انتظار می رود شاخص قیمت روغن ها و کنجاله در سال ۲۰۲۳ حدود ۱۷ درصد کمتر از میانگین سال ۲۰۲۲ باشد که نشان دهنده بهبود تدریجی پس از جنگ روسیه و اوکراین است.

پیش بینی می شود به دلیل افزایش عرضه جهانی دانه های روغنی، این شاخص در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ نزدیک به ۳ درصد کاهش یابد. انتظار می رود، قیمت های سویا، روغن سویا و کنجاله سویا در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ کاهش بیشتری پیدا کند.

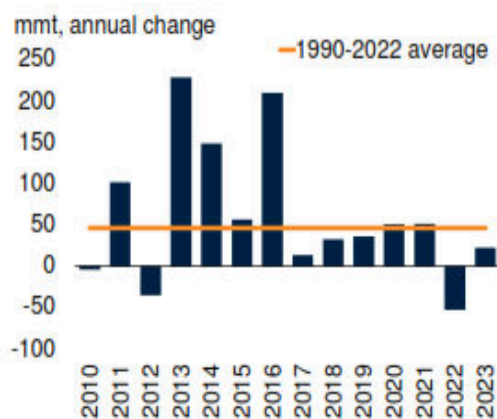
آرژانتین، برزیل، پاراگوئه و ایالات متحده چهار صادرکننده برتر سویا هستند که ۹۴ درصد از کل صادرات جهانی را به خود اختصاص می دهند. پیش بینی می شود، عرضه جهانی هشت روغن خوراکی مهم ۵،۳ میلیون تن افزایش یابد که کمتر از افزایش ۱۰،۹ میلیون تنی در سال زراعی ۲۰۲۳-۲۰۲۲ است.

انتظار می‌رود قیمت «سایر غذاها» شامل میوه، گوشت، مرغ و شکر در سال ۲۰۲۴ ثابت بماند و در سال ۲۰۲۵ اندکی کاهش یابد. باران‌های نامساعد در صادرکنندگان عمده شکر در فصل کنونی ال نینو و نگرانی‌ها در مورد محدودیت‌های صادراتی باید منجر به افزایش قیمت شکر در سال ۲۰۲۴ شود.

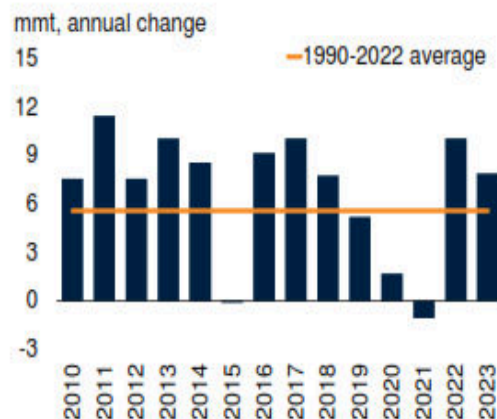
FIGURE 9 Supply conditions for grains and edible oils

Average and better-than-average supply outlooks for grains and edible oil in 2023/24 eased the pressure on markets from Russia's withdrawal from the Black Sea Grain Initiative. Global supply of maize and soybeans for 2023/24 is forecast to be much higher than the 2022/23 season, while supply will be about the same for wheat and lower for rice.

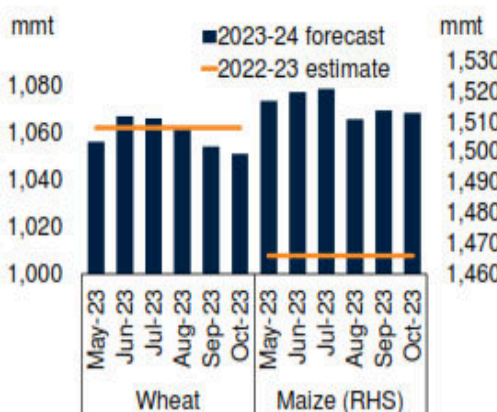
A. Grain supply growth

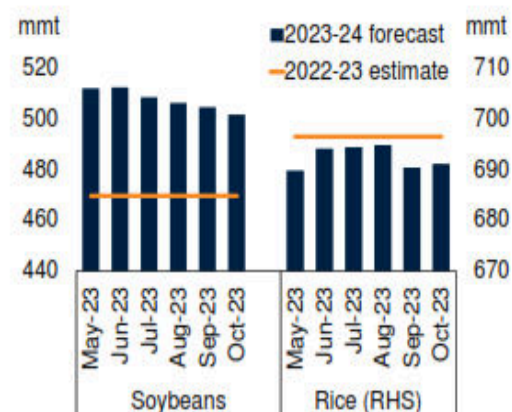
B. Edible oils supply growth

C. Global supply of wheat and maize

D. Global supply of soybean and rice

Sources: U.S. Department of Agriculture; World Bank.

Note: mmt = million metric tons.

A.B. Years represent crop season (for example, 2021 refers to 2021-22). Data updated as of October 2023. Supply is the sum of beginning stocks and production.

C.D. Blue bars denote revisions to the 2023-24 supply assessment (based on monthly USDA updates). Orange lines denote the latest (October 2023) estimate for the 2022-23 season.

خشکسالی شدید می تواند تولید شکر را در تایلند، دومین صادرکننده بزرگ جهان، تقریباً ۲۰ درصد و خشکسالی در هند نیز تولید را بیش از ۳ درصد در سال آینده کاهش دهد.

با این وجود، تولید بی سابقه شکر برای فصل زراعی ۲۰۲۳-۲۰۲۴ در برزیل، بزرگترین صادرکننده شکر در جهان به کاهش قیمت ها کمک خواهد کرد. همچنین افزایش قیمت شکر، کارخانه های برزیلی را تشویق می کند که تولید شکر را به اتانول ترجیح دهند.

از سوی دیگر خشکسالی ۲۰۲۳ در اسپانیا (بزرگترین تولید کننده پرتقال اروپا) بر قیمت این محصول در سال ۲۰۲۴ فشار خواهد آورد.

پیش بینی می شود، قیمت گوشت گاو در ایالات متحده (بازار مرجع گوشت گاو) در سال ۲۰۲۳ به طور متوسط حدود ۱۱ درصد نسبت به سطوح بالای سال ۲۰۲۲ کاهش یابد، اما قیمت ها در سال ۲۰۲۴ بر اساس پیش بینی های کمتر تولید نسبت به سال ۲۰۲۳ افزایش یابد.

به طور کلی یکی از ریسک های کلیدی برای قیمت مواد غذایی مربوط به تشدید درگیری در خاورمیانه است، چراکه افزایش مداوم قیمت نفت به دلیل تشدید درگیری ها، قیمت مواد غذایی را به دلیل افزایش هزینه های تولید، حمل و نقل و کودهای شیمیایی افزایش می دهد، همان طور که در دوران افزایش قیمت نفت پیش از این اتفاق افتاده است. اگر قیمت گاز طبیعی و زغال سنگ به طور قابل توجهی افزایش یابد، قیمت کود نیز افزایش می یابد.

پدیده ال نینو، محدودیت های صادرات برنج هند، ابتکار صادرات غلات دریای سیاه، سوخت های زیستی و تغییرات هوایی از جمله دیگر ریسک های بازار محصولات کشاورزی محسوب می شود.

رشد تقاضا برای سوخت زیستی و اتانول در کشورهایی مانند برزیل، مالزی و ایالات متحده از قیمت ذرت، روغن پالم و سویا حمایت می کند. آژانس بین المللی انرژی برآورد کرده که نزدیک به دو سوم رشد تقاضای سوخت زیستی در سال های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ در اقتصادهای نوظهور و بیشتر در برزیل، هند و اندونزی انجام خواهد داد.

بسیاری از تولیدکنندگان سوخت زیستی تعهدات خود را به عنوان بخشی از سیاست های امنیت انرژی و تغییرات آب و هوا گسترش داده اند.

تعهدات اختلاط بیودیزل در برزیل در سال ۲۰۲۳ به ۱۲ درصد افزایش یافت و انتظار می رود تا سال ۲۰۲۶ سالانه یک درصد افزایش یابد و تقاضا برای سویا را افزایش بدهد.

همچنین تقاضای روغن پالم برای بیودیزل در دو تولید کننده برتر روغن پالم در جهان افزایش خواهد یافت. افزایش قیمت نفت خام، کشورها را تشویق می کند تا در تولید بیودیزل سرمایه گذاری بیشتری داشته باشند.

نوشیدنی ها: شاخص قیمت نوشیدنی بانک جهانی در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ اندکی کاهش یافت و افزایش ۱۶ درصدی قیمت کاکائو با کاهش ۱۴ درصدی قیمت قهوه عربیکا جبران شد. این شاخص نسبت به پارسال حدود یک درصد کمتر است. در حالی که پیش بینی می شود، این شاخص در سال ۲۰۲۳ ثابت بماند، در سال ۲۰۲۴ بیش از ۵ درصد کاهش می یابد، زیرا منابع بیشتر قهوه و کاکائو وارد بازار می شود.

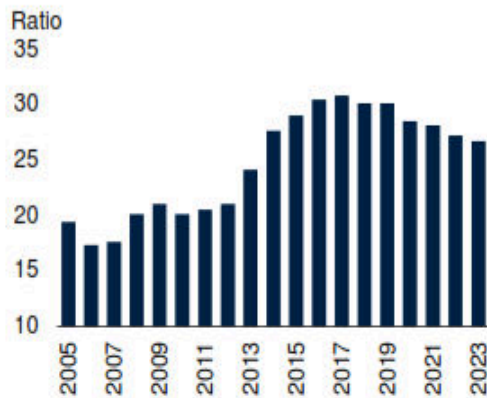
مواد خام کشاورزی: شاخص قیمت مواد خام در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ یک درصد کاهش یافت، زیرا افزایش قیمت پنبه و چوب تا حدی کاهش کائوچوی طبیعی را جبران کرد. این شاخص در مقایسه با پارسال نزدیک به ۲ درصد کاهش یافته است. به دنبال برآورد کاهش ۵ درصدی برای سال ۲۰۲۳، انتظار می رود این شاخص با تقویت تقاضا در سال ۲۰۲۴ به میزان ناچیزی افزایش یابد.

قیمت کائوچوی طبیعی در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ نسبتاً ثابت باقی ماند، اما تقریباً ۸ درصد کمتر از یک سال قبل بود. تقاضای جهانی کائوچوی طبیعی در ۱۲ ماه منتهی به سپتامبر ۲۰۲۳ نسبتاً ثابت باقی مانده است، زیرا تولید کمتر تأیر در جمهوری کره، روسیه و ایالات متحده با افزایش در چین، آلمان و هند جبران شده است.

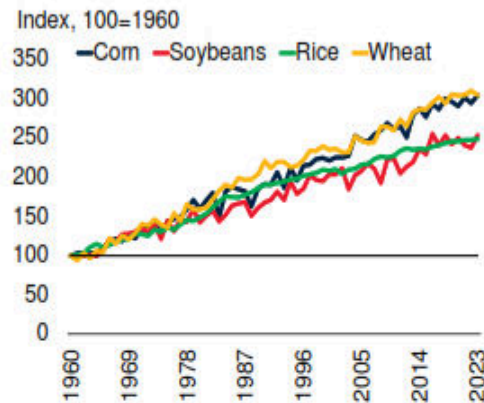
FIGURE 10 Food markets

Stock-to-use ratios for food have fallen slightly, but indicate adequate supply. Global grain yield has been growing steadily for the major grains, including in 2023 for maize and soybeans. In addition, the world is trading an increasing share of its production, with most grain markets becoming less concentrated.

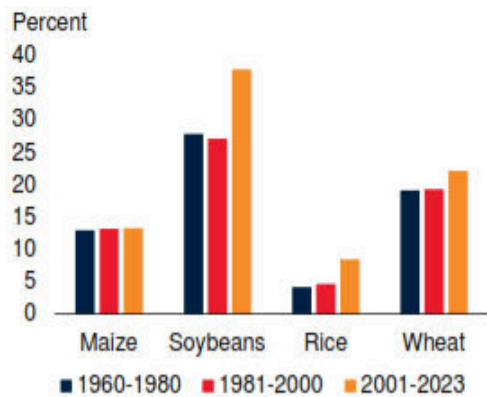
A. Aggregate stock-to-use ratio for food

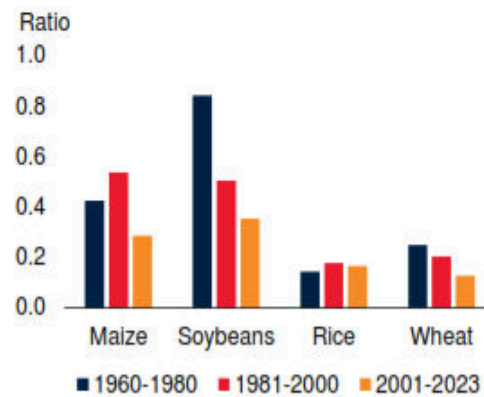
B. Annual grain yield since the 1960s

C. Global grain trade as a share of production

D. Market concentration in grain production

Sources: U.S. Department of Agriculture; World Bank.

A.B. Years represent crop season (for example, 2021 refers to 2021-22). Data as of October 2023.

B. Yields show production data over area harvested using annual data since 1960. Crop year 2023/24 as based on USDA forecasts.

C. Global trade refers to exports.

D. Herfindahl-Hirschman index (HHI) of market concentration. An HHI reading below 0.15 is considered competitive; an HHI of 0.15 to 0.25 is moderately concentrated; and an HHI above 0.25 indicates high market concentration.

فلزات و مواد معدنی: از زمان شروع درگیری در خاورمیانه، قیمت فلزات تغییر چندانی نکرده است. قیمت طلا که معمولاً با نگرانی های ژئوپلیتیکی حرکت می کند، ۷ درصد افزایش یافت.

پیش از درگیری، شاخص قیمت فلزات و مواد معدنی بانک جهانی در سه ماهه سوم امسال ۲ درصد کاهش یافت که نشان دهنده تاثیر کاهش تقاضا در اقتصادهای بزرگ بود.

با وجود ضعف بخش املاک و مستغلات چین (مصرف کننده مهم فلزات)، بخش هایی مانند زیرساخت ها و تولید از جمله خودروهایی برقی از سقوط بازار فلزات جلوگیری کرده است.

قیمت فلزات به دنبال کاهش مورد انتظار در سال ۲۰۲۳، احتمالاً در سال ۲۰۲۴ به دلیل کاهش تقاضا و عرضه کافی، افت بیشتری داشته باشد و با بهبود تقاضا در سال ۲۰۲۵ تثبیت شود.

پیش بینی می شود، جایگزینی سوخت های فسیلی به طور قابل توجهی تقاضا برای برخی فلزات بویژه آلومینیوم، مس، نیکل و قلع را تا سال ۲۰۲۵ افزایش دهد. تشدید درگیری ها و اختلالات مرتبط با آن نشان دهنده یک ریسک صعودی کلیدی برای قیمت فلزات صنعتی و طلاست. سایر ریسک های صعودی پیش بینی قیمت شامل بهبود زودتر از حد انتظار در بخش املاک و مستغلات چین در سال ۲۰۲۴ و اختلالات عرضه از جمله موارد ناشی از محدودیت های تجاری است.

شاخص قیمت فلزات و مواد معدنی در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن، ۲ درصد کاهش یافت (تصویر A.۱۵). این تا حد زیادی منعکس کننده کندی فعالیت اقتصادی در اقتصادهای بزرگ در بحبوحه عرضه فراوان در سال ۲۰۲۳، بویژه برای مس، نیکل و روی است.

تقاضای ضعیف فلزات اساسی و سنگ آهن بیشتر ناشی از چین بود که حدود ۶۰ درصد از کل فلزات عرضه شده در جهان را مصرف می کند.

رشد چین در سه ماهه سوم امسال پس از کاهش در سه ماهه دوم تا حدودی بهبود یافت که به دلیل تقویت مصرف و ساخت و ساز قوی تر بود (تصویر B.۱۵). با بدتر شدن شرایط مالی در بخش املاک و مستغلات چین، سرمایه گذاری در املاک و فروش املاک در سه ماهه سوم کاهش یافت (تصویر C.۱۵).

چین تا اواسط ۲۰۲۳، مجموعه ای از اقدامات محرک از جمله کاهش سیاست های پولی و کاهش محدودیت های خرید خانه را با هدف تقویت اعتماد مصرف کننده و تثبیت بخش املاک اجرا کرد. با این وجود، چالش های ساختاری در بخش املاک و مستغلات چین احتمالاً تقاضا و قیمت ها را در کوتاه مدت کاهش می دهد.

در نقاط دیگر، افزایش نرخ های بهره بویژه در ناحیه یورو و ایالات متحده بر فعالیت های ساخت و ساز و تقاضا برای کالاهای بادوام نیازمند فلزات تاثیر می گذارد.

پیش بینی می شود، قیمت فلزات اساسی تا سال ۲۰۲۴ به کاهش ادامه دهد، زیرا پیش بینی می شود که فعالیت اقتصادی در چین و سایر اقتصادهای بزرگ پایین بماند و در مقابل عرضه فلزات بهبود یابد.

قیمت ها در سال ۲۰۲۳ باید ۱۲ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲ و ۵ درصد در سال ۲۰۲۴ کاهش یابد. در خارج از چین، هزینه های بالای استقراض می تواند تقاضا برای فلزاتی مانند سرب و قلع را که به شدت در کالاهای بادوام مصرفی استفاده می شوند، کاهش دهد. کاهش بیشتر در ساخت و سازهای جدید در سال ۲۰۲۴ بویژه در اروپا ناشی از نرخ های بهره بالا و فعالیت های ضعیف، می تواند تقاضای برخی فلزات را با کاهش بیشتری مواجه کند (تصویر D.۱۵).

پیش بینی می شود با بهبود رشد و تقاضای جهانی تولید خودروهای برقی (EV) و زیرساخت های تجدیدپذیر، قیمت ها در سال ۲۰۲۵ افزایش یابد.

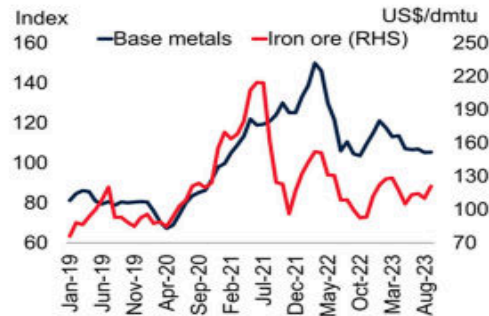
اگرچه عرضه فلزات در حال افزایش است، اما بخش معدن با چالش های متعددی مواجه است. این موارد شامل مجوزها، کیفیت سنگ معدن و پراکندگی ژئواکونومیک است.

آلومینیوم: قیمت آلومینیوم در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن به دلیل کاهش تقاضا و بهبود عرضه، ۵ درصد کاهش یافت. کاهش سرعت فعالیت های تولیدی جهان، تداوم ضعف در بخش املاک چین و کاهش مصرف برخی از اقتصادهای پیشرفته بر قیمت ها تاثیر گذاشته است.

FIGURE 15 Metals and minerals market

Metal prices fell in 2023Q3, reflecting slowing economic activity in major economies. Metal prices are projected to fall further in 2024 and stabilize in 2025. As escalation of the conflict in the Middle East, slower-than-expected stabilization in China's real estate sector, weaker-than-expected demand in advanced economies, or major disruptions to production are key risks to the price forecasts.

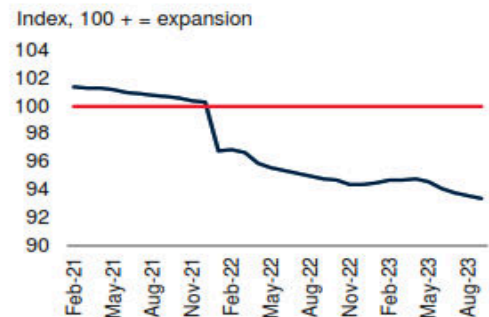
A. Base metals index and iron ore prices

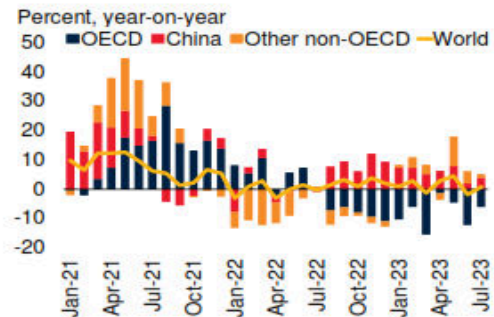
B. China's PMI for construction and manufacturing

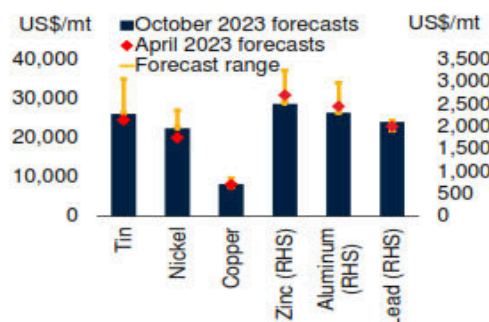
C. China real estate sector activity

D. Metal demand growth

E. Metal price forecasts for 2024

F. Changes in base metals prices

Sources: Haver Analytics; National authorities; World Bank; World Bureau of Metal Statistics.

A. Monthly data, last observation is September 2023.

B. PMI above 50 (below 50) indicates expansion (contraction). Last observation is September 2023.

C. A reading above 100 indicates economic growth and a reading below 100 indicates a slowdown in China's real estate market. Last observation is September 2023.

D. Chart shows year-on-year percent change in metal consumption since January 2021. OECD = Organization for Economic Co-operation and Development. Last observation is July 2023.

E. The blue bars indicate 2024 forecasts. Yellow whiskers show results for the most optimistic to pessimistic models as presented in Arroyo Marioli et al. (2022).

F. Year-on-year change in prices.

عرضه آلومینیوم، بویژه از چین بهبود یافته است، زیرا بارندگی های مناسب در استان یوننان - جایی که کارخانه های ذوب به شدت به نیروگاه های آبی وابسته هستند - امکان راه اندازی دوباره ظرفیت قابل توجه در سه ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ را فراهم کرده است.

پیش بینی می شود، قیمت آلومینیوم امسال ۱۵ درصد کاهش یابد. چین همچنان به افزایش ظرفیت تولید جدید در آسیای جنوب شرقی - بیشتر در اندونزی ادامه می دهد، زیرا به سقف تولید داخلی سالانه ۴۵ میلیون تنی آلومینیوم خود برای محدود کردن انتشار کربن نزدیک می شود. انتظار می رود کاهش فعالیت جهانی و کاهش محدودیت های عرضه باعث کاهش بیشتر قیمت آلومینیوم در سال ۲۰۲۴ شود. همچنین قیمت آلومینیوم در سال ۲۰۲۵ تا ۹ درصد بهبود می یابد که با تقاضای رو به رشد خودروهای برقی، انرژی تجدیدپذیر و زیرساخت های شبکه برق حمایت می شود.

مس: قیمت مس در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ به دلیل عرضه فراوان، افزایش ذخایر و تضعیف تقاضا نسبت به سه ماهه قبل از آن یک درصد کاهش یافت. تضعیف طولانی مدت بخش املاک و مستغلات چین و تقاضای رو به کاهش سایر اقتصادهای بزرگ تا حدی با تقاضای مس فناوری های پاک از جمله خودروهای برقی و تجهیزات برق بادی و خورشیدی و همچنین زیرساخت ها مانند ساخت ظرفیت شارژ خودروهای برقی جبران شد.

در سمت عرضه، وقفه های تولید در شیلی، چین و اندونزی در نیمه نخست امسال از قیمت ها حمایت کرده است. پیش بینی می شود، قیمت مس در سال ۲۰۲۴ به میزان ۵ درصد کاهش یابد که دلیل آن تضعیف تقاضای جهانی و رشد قوی عرضه است (تصویر E.۱۵).

به دلیل راه اندازی و توسعه معادن در چندین کشور از جمله شیلی، جمهوری دموکراتیک کنگو، اندونزی، پرو، روسیه و ازبکستان، تولید معادن مس در اواخر ۲۰۲۳ و طی سال ۲۰۲۴ به شدت افزایش خواهد یافت. با بازیابی تقاضای جهانی و تشدید پروسه انتقال انرژی (گذار سبز)، قیمت مس در سال ۲۰۲۵ باید ۹ درصد افزایش یابد. محرک های اصلی تقاضا طی سال های آینده از خودروهای برقی، انرژی تجدیدپذیر و زیرساخت های مرتبط با شبکه برق خواهد بود که این امر نیازمند سرمایه گذاری بیشتر در معادن مس و ظرفیت تصفیه است.

تمرکز جغرافیایی تولید و تصفیه، کاهش کیفیت سنگ معدن، کندی روند اعطای مجوز برای معادن جدید و تورم هزینه سرمایه گذاری، ریسک های صعودی را برای قیمت مس در میان مدت ایجاد می کنند.

سرب: قیمت سرب در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن به دلیل تقاضای قوی ۳ درصد افزایش یافت. اقدامات محرک در چین و گمانه زنی ها مبنی بر اینکه اقتصادهای بزرگ در حال نزدیک شدن به پایان چرخه انقباض پولی خود هستند، گرایش را برای بخش خودرو (یکی از مصرف کنندگان اصلی باتری های سرب اسید) افزایش داد. حدود ۸۵ درصد از تقاضای سرب برای باتری و نیمی از آن برای باتری های قابل جایگزین خودرو است.

پیش بینی می شود، قیمت سرب در سال ۲۰۲۳ تا ۲ درصد کاهش یابد و در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ در بحبوحه افزایش عرضه، ثابت بماند.

انتظار می رود، رشد تولید سرب از معادن در سال ۲۰۲۴ شتاب بگیرد و در میان مدت رشد متوسطی داشته باشد. تقاضای سرب با بادهای مخالف ناشی از افزایش تولید خودروهای برقی مواجه است که عمدتاً از باتری های لیتیومی استفاده می کنند. اگرچه باتری های سرب اسیدی هنوز برای عملکردهای ثانویه در خودروهای برقی استفاده می شوند، اما نشانه هایی وجود دارد که برخی تولیدکنندگان ممکن است آنها را به تدریج کنار بگذارند.

نیکل: قیمت نیکل در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ به دلیل کاهش تقاضای باتری در چین و رشد سریع عرضه نیکل، بیشتر از اندونزی (بیش از ۵۰ درصد از عرضه جهانی را تشکیل می دهد)، ۹ درصد نسبت به سه ماهه دوم کاهش یافت. این ضعف بیشتر به دلیل مازاد نیکل کلاس ۲ (حدود دو سوم بازار جهانی نیکل را تشکیل می دهد و در فولاد ضد زنگ استفاده می شود) به دلیل راه اندازی ظرفیت جدید در چین و اندونزی بوده است.

در عین حال، پیشرفت‌های فناوری، رشد استفاده از نیکل در چین را کند می‌کند، چراکه شرکت‌ها به باتری‌هایی مانند بسته‌های لیتیوم آهن فسفات (LFP) روی می‌آورند که به نیکل کلاس یک نیاز ندارند.

پیش بینی می‌شود با ادامه رشد تولید در اندونزی و فیلیپین (دو تولیدکننده بزرگ جهانی) قیمت نیکل امسال ۱۴ درصد و در سال آینده ۱۰ درصد کاهش یابد. انتظار می‌رود، افزایش تقاضا برای باتری‌های خودروهای برقی از افزایش مجدد قیمت‌ها در سال ۲۰۲۵ حمایت کند و محرک اصلی تقاضای نیکل در آینده باشد.

قلع: قیمت قلع در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن ۲ درصد افزایش یافته است که دلیل آن نگرانی‌های مربوط به اختلال عرضه است. تعطیلی معادن در میانمار با هدف حفظ منابع قلع باقی مانده بر عرضه مواد خام چین تاثیر می‌گذارد. میانمار یکی از بزرگ‌ترین تامین کنندگان قلع چین است. با توجه به کاهش‌های قبلی، قیمت‌ها برای سال ۲۰۲۳ احتمالاً ۱۷ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲ کاهش می‌یابد و انتظار می‌رود در سال ۲۰۲۴ تا ۴ درصد دیگر کاهش یابد. پیش بینی می‌شود، تقاضا برای قلع، یکی از اجزای کلیدی تولیدات برقی کاهش یابد که نشان‌دهنده فعالیت ضعیف اقتصادی در اقتصادهای بزرگ در سال ۲۰۲۴ است. همچنین پیش بینی می‌شود، قیمت قلع در سال ۲۰۲۵ تا ۸ درصد افزایش یابد: تقاضای قلع از پروسه انتقال انرژی به عنوان یک فلز کلیدی برای سلول‌های فوتوالکتریک خورشیدی، خودروهای برقی و ... سود خواهد برد.

روی: قیمت روی در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ به دلیل تقاضای ضعیف و افزایش موجودی، ۴ درصد کاهش یافت. کندی فعالیت صنعتی چین و سایر اقتصادهای بزرگ، تقاضا روی را که بیشتر برای گالوانیزه کردن فولاد استفاده می‌شود، کاهش داد. در سمت عرضه، برخی از کارخانه‌های ذوب بزرگ اروپایی پس از تعطیلی در سال ۲۰۲۲ به دلیل هزینه‌های بالای انرژی بهبود نیافته‌اند. آب و هوای نامساعد، مسائل عملیاتی و اعتصابات کارگری بر تولید کارخانه‌های ذوب در استرالیا، کانادا، مکزیک و پرو تاثیر گذاشته است.

پیش بینی می‌شود، قیمت روی در سال ۲۰۲۳ کاهش یابد و در سال ۲۰۲۴ به دلیل تقاضای ضعیف و رشد عرضه، قیمت ۴ درصد کاهش یابد (تصویر F.۱۵). عرضه روی قرار است در میان مدت افزایش یابد، بویژه از پروژه‌های بزرگ در جمهوری دموکراتیک کنگو، روسیه و آفریقای جنوبی.

پیش بینی می‌شود، قیمت‌ها در سال ۲۰۲۵ تا ۴ درصد افزایش یابد، زیرا بهبود تقاضای جهانی تا حدودی احساسات را افزایش دهد و انتظار می‌رود، عرضه‌ها کافی باشد. روی با توجه به استفاده در فولاد گالوانیزه برای خودروهای برقی و پوشش روی برای محافظت از پانل‌های خورشیدی و توربین‌های بادی از پروسه انتقال انرژی سود می‌برد.

سنگ آهن: قیمت سنگ آهن در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن به دلیل تولید فولاد قوی در چین ۳ درصد افزایش یافت. اگرچه بخش املاک چین ضعیف است، اما تقاضای تکمیل ساخت و ساز، زیرساخت‌ها و صادرات فولاد در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ افزایش یافت.

پیش بینی می‌شود، کاهش فعالیت‌های ساخت‌وساز و تولید در چین، تقاضای ضعیف در سایر نقاط و افزایش عرضه سنگ آهن، قیمت این کالا را کاهش دهد. در سمت عرضه، تجارت سنگ آهن از طریق دریا با افزایش صادرات از استرالیا، برزیل و هند همچنان قوی است. واردات قوی به چین نشان‌دهنده کاهش عرضه داخلی و اتکا به سنگ معدن برای تولید فولاد است که بخشی از آن به دلیل افزایش هزینه قراضه فولاد است.

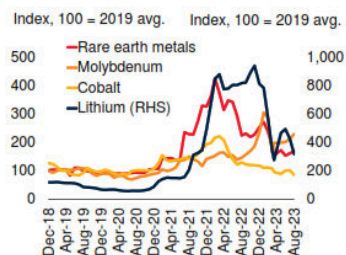
انتظار می‌رود در مدت باقی‌مانده از سال ۲۰۲۳ و تا سال ۲۰۲۴، کاهش تولید فولاد در چین و کاهش فعالیت‌های اقتصادی جهانی بر تقاضای سنگ آهن تاثیر بگذارد.

در نتیجه، انتظار می‌رود قیمت سنگ آهن در سال جاری میلادی ۱۱ درصد کاهش یابد و در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ کاهش بیشتری پیدا کند. در بلندمدت، چشم انداز رشد عرضه از معادن جدید در آفریقا، استرالیا و برزیل ثابت است، اما با گذار چین به سمت فعالیت‌های کمتر متکی به فولاد، رشد تقاضا کندتر خواهد شد.

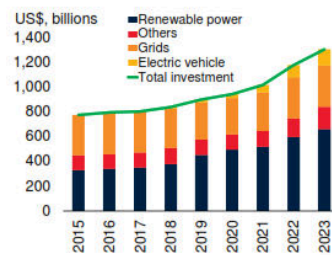
FIGURE 16 Critical minerals market

Critical mineral prices fluctuated in the third quarter of 2023, in response to global economic shifts and geopolitical dynamics. Lithium and cobalt prices declined, while rare earth metals and molybdenum exhibited intra-quarter volatility. These trends are set against a backdrop of subdued global economic activity, geopolitical tensions, and the energy transition. Despite significant investments expanding global production, supply risks and bottlenecks persist, influenced by long project lead times and geographical concentration in processing capacities.

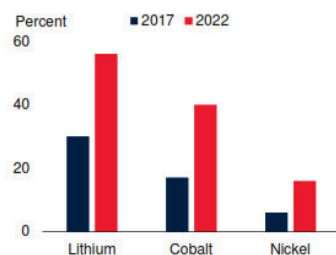
A. Price indexes for selected minerals

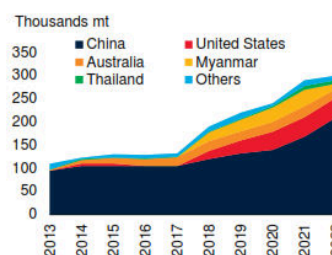
B. Clean energy investment

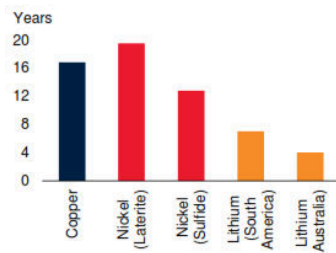
C. Share of clean energy in total demand for selected minerals

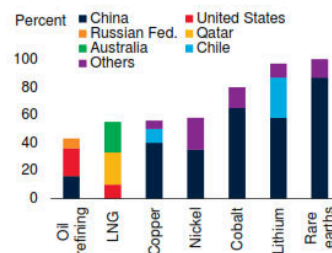
D. Rare earth oxide production

E. Discovery to production lead times for selected minerals

F. Geographical concentration of commodity refining

Sources: Bloomberg; International Energy Agency (IEA); United States Geological Survey (USGS); World Bank.

A. Prices refer to the following: Cobalt = China Shanghai Changjiang Cobalt; Lithium = China Lithium Carbonate 99% Battery Grade; Molybdenum = China Molybdenum Trioxide 51% Industrial Grade; and Rare Earth Metals = China Shanghai Rare Earth Carbonate REO >= 45%. Monthly data. Last observation is October 13, 2023.

B. Investment for 2023 is based on estimated values. Others = end-use renewable energy, electrification in building, transport, and industrial sectors, and battery storage.

C. Bars indicate the share of clean energy in total mineral demand.

D. Annual data. Last observation 2022. Data from USGS Mineral Commodity Summaries (2015-2023). Data based on observed and estimated production values.

E. Bars show the global average duration from discovery to production for selected minerals. Data from 2010 to 2019.

F. Percentage contribution of major producing countries in the total processing of selected critical minerals and fossil fuels in 2019.

ریسک‌ها: ریسک‌های کلیدی برای پیش‌بینی

قیمت فلزات در جهت صعود قیمت شامل تشدید درگیری‌ها در خاورمیانه، محدودیت‌های تولید فلز، تشدید محدودیت‌های تجاری و سرعت نامشخص پروسه انتقال انرژی و در جهت نزولی شامل رشد ضعیف در چین و کاهش تقاضای جهانی است.

تشدید درگیری در خاورمیانه می‌تواند منجر به اختلالات اساسی در بازارهای انرژی شود که به نوبه خود هزینه‌های تولید فلزات انرژی بر مانند آلومینیوم و روی را افزایش می‌دهد، بویژه فلزاتی که در کارخانه‌های ذوب اروپا تولید می‌شوند، زیرا بسیاری از آنها از قیمت‌های بالای گاز طبیعی پس از تهاجم روسیه به اوکراین هنوز به طور کامل بهبود نیافته‌اند.

محدودیت‌های صادراتی می‌تواند عرضه را تشدید کند و قیمت‌ها را افزایش دهد. اندونزی در سال ۲۰۲۲ صادرات سنگ نیکل را ممنوع کرد و بنا به گزارش‌ها در حال بررسی ممنوعیت صادرات قلع برای جذب سرمایه‌گذاری‌های با ارزش افزوده بالاست.

سایر اقدامات سیاسی، مانند افزایش تحریم‌ها علیه روسیه و محدودیت تولید آلومینیوم چین نیز می‌تواند عرضه را محدود کند.

نگرانی‌های زیست محیطی، آب و هوا، مشکلات فنی، مشکلات کارگری و محدودیت‌های برق یا آب ممکن است عملیات معدن را مختل کند و بر عرضه فلزات در چندین منطقه، بویژه آفریقا، آمریکا، استرالیا و اندونزی تاثیر منفی بگذارد.

افزایش سرعت پروسه انتقال انرژی باعث حمایت از قیمت برخی فلزات مانند آلومینیوم، مس، نیکل و قلع خواهد شد یا فناوری‌های جدید مانند انرژی مبتنی بر هیدروژن نیز می‌تواند تقاضای بیشتری برای نیکل ایجاد کند.

این پیش‌بینی مبتنی بر این فرض است که فعالیت بخش املاک و مستغلات در چین در سال ۲۰۲۴

تثبیت خواهد شد. بنابراین، کاهش فعالیت دارای ریسک نزولی برای قیمت فلزات مورد استفاده در ساخت‌وساز مانند آلومینیوم، مس، سنگ آهن و روی است.

مواد معدنی حیاتی: کاهش فعالیت اقتصادی جهان، تنش‌های ژئوپلیتیکی و نیاز مبرم به پروسه انتقال انرژی، قیمت‌های مواد معدنی حیاتی را تحت تاثیر قرار داده است. قیمت مواد معدنی مذکور در سه ماهه سوم ۲۰۲۳، مانند لیتیوم، مولیبدن، کبالت و فلزات خاکی کمیاب به کاهش ادامه داد (تصویر A.۱۶).

قیمت لیتیوم و کبالت در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن به ترتیب ۲۰ و ۴ درصد کاهش یافت. کاهش قیمت مواد معدنی حیاتی بخشی از روند گسترده‌تری است که بر فلزات تاثیر می‌گذارد.

در ماه آگوست، قیمت کربنات لیتیوم در چین به دلیل کاهش تقاضای تولیدکنندگان باتری خودروهای برقی جدید به پایین‌ترین حد خود طی ۳۰ ماه قبل از آن نزدیک شد.

این کاهش به موجودی بالای تولیدکنندگان و کاهش یارانه‌های دولتی برای خودروهای برقی نسبت داده می‌شود. پیش‌بینی می‌شود، کاهش فعلی تقاضا برای این مواد معدنی موقتی باشد و جای خود را به رشد تقاضای ساختاری بلندمدت مرتبط با تغییر جهانی به سمت انرژی پایدار بدهد.

سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی در خطوط تولید مواد معدنی حیاتی طی سال‌های اخیر انجام گرفته که منجر به گسترش تولید جهانی شده است. با وجود این، خطرات عرضه به دلیل طولانی شدن زمان مورد نیاز برای عملیاتی کردن پروژه‌های معدنی جدید وجود دارد.

به طور معمول، بازه زمانی از اکتشاف تا آغاز تولید برای مواد معدنی حیاتی مانند مس، لیتیوم و نیکل بین چهار تا ۲۰ سال است که به عوامل متعددی از جمله نوع کالا، چارچوب‌های نظارتی منطقه‌ای، ماهیت ذخایر، استخراج و فرآوری بستگی دارد.

به عنوان نمونه، استخراج عناصر کمیاب خاکی به دلیل استفاده از مواد شیمیایی در استخراج با نابودی جنگل و آلودگی محیط زیست مرتبط بوده، در حالی که استخراج لیتیوم با آب‌بری بالا منجر به کاهش منابع آبی برای جوامع محلی شده است.

عوامل ژئوپلیتیک لایه دیگری از پیچیدگی را اضافه می‌کند. در جولای ۲۰۲۳، دولت چین سیاستی را وضع کرد که بر اساس آن صادرات گالیوم و ژرمانیوم (فلزات حیاتی برای بخش‌هایی مانند انتقال انرژی سبز) نیازمند مجوز بخش‌های فناوری دیجیتال و دفاعی است. چین بازیگر مسلط در استخراج و فرآوری این مواد است. قیمت گالیوم در ماه جولای ۶,۲ درصد افزایش یافت، در حالی که افزایش قیمت ژرمانیوم ۳,۲ درصد بود.

فلزات گرانبها: قیمت طلا در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ به دلیل تقویت دلار آمریکا و انتظارات برای افزایش نرخ بهره، ۳ درصد کاهش یافت. با وجود، رشد عرضه قوی و افزایش تولید معادن در نیمه نخست سال، قیمت‌ها در برابر تقاضای نسبتاً قوی ناشی از سرمایه‌گذاری و مصرف جواهرات، انعطاف پذیر باقی ماند (شکل A.۱۷).

واگرایی اخیر بین قیمت طلا و بازده اوراق خزانه داری محافظت شده از تورم ۱۰ ساله (TIPS) نشان می‌دهد که ریسک‌های ژئوپلیتیکی و عدم اطمینان اقتصادی بر اثر نرخ‌های بهره بالا بر هزینه نگهداری طلا غلبه کرده است (تصویر B.۱۷).

موجودی طلا در صندوق‌های قابل معامله در بورس در سه ماهه سوم ۲۰۲۳ کاهش یافت (تصویر C.۱۷). در عین حال، مسیر تورم و نرخ بهره از عوامل کلیدی محرک قیمت طلا در میان مدت خواهد بود.

پیش‌بینی می‌شود، قیمت طلا در سال ۲۰۲۴ به طور متوسط ۱۹۰۰ دلار در هر اونس باشد که ۶ درصد بیشتر از سال ۲۰۲۳ است، قبل از اینکه در سال ۲۰۲۵ به دلیل کم‌رنگ شدن تورم و رکود عقب نشینی کند.

درگیری خاورمیانه به تشدید عدم اطمینان جهانی منجر می‌شود و در صورت تشدید درگیری، پیامدهای مهمی بر قیمت طلا خواهد داشت. اگرچه تاثیر اولیه تاکنون متوسط بوده است، اما تشدید آن منجر به افزایش قیمت طلا می‌شود. در واقع، قیمت طلا در دوره‌های قبلی عدم اطمینان ژئوپلیتیکی مانند درگیری‌ها افزایش یافته است.

قیمت نقره در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ نسبت به سه ماهه قبل از آن ۳ درصد کاهش یافت که دلیل آن مشابه عوامل موثر بر قیمت طلا بود. قیمت‌ها در برابر تقاضای نسبتاً قوی سرمایه‌گذاری انعطاف پذیر باقی مانده است.

تقاضای صنعتی برای نقره همچنان با افزایش تقاضای مربوط به برق رسانی خودرو، محصولات فتوولتائیک خورشیدی و قطعات الکترونیکی پشتیبانی می شود. فعالیت صنعتی تقریباً نیمی از مصرف را تشکیل می دهد. انتظار می رود عرضه نقره تا پایان سال ۲۰۲۳ پس از کاهش در سال ۲۰۲۲، با افزایش تولید از شیلی و مکزیک و افزایش اندک در بازیافت بهبود یابد (نقره بازیافتی تقریباً ۲۰ درصد عرضه جهانی را تشکیل می دهد).
انتظار می رود قیمت نقره در سال ۲۰۲۳ تا ۸ درصد افزایش یابد، در سال ۲۰۲۴ ثابت بماند و در سال ۲۰۲۵ با محو شدن ترس از تورم و رکود، کاهش یابد (تصویر D.۱۷).

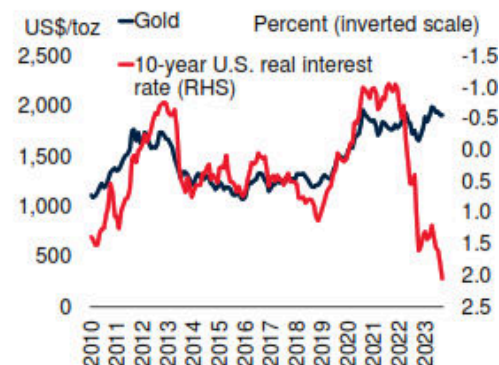
FIGURE 17 Gold and silver

Gold prices fell moderately in 2023Q3. The price of gold has decoupled from inflation-indexed interest rates, suggesting geopolitical issues are pushing up prices. Gold prices are expected to increase in 2024 but recede in 2025 as inflation and recession fears fade. An escalation of the conflict in the Middle East could result in sharply higher prices due to increased demand for safe-haven assets.

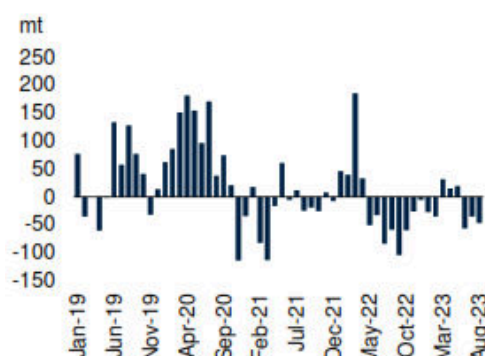
A. Gold and silver prices

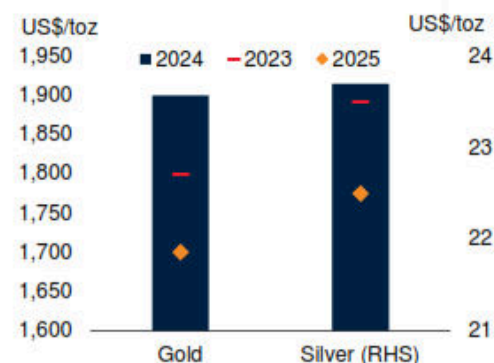
B. Gold price and interest rates

C. Changes in gold exchange-trade funds

D. Gold and silver prices forecasts

Sources: Bloomberg; Federal Reserve Bank of St. Louis; World Bank.

A. Monthly series. Last observation is September 2023.

B. Interest rate is the 10-year U.S. Treasury inflation-indexed security with constant maturity (not seasonally adjusted), inverted scale. Last observation is September 2023.

C. Month-on-month changes in gold exchange-traded funds. Last observation is August 2023.

D. Forecasts as of October 26, 2023.